

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 5 frt — kr
Félévre . . . 2 „ 50 „
Negyedévre . . . 1 „ 25 „
Községeknek, kártyenyűeknek és
néptanítóknak:
Egész évre 4 frt, félévre 2 frt.

Egyes szám 10 kr.

Kapható a kiadóhivatalban, Valentin K. fia, Weidinger N., Ráz bányay J., Böhm Manó, Engel Lajos kereskedésében és a fődohánytözsdeben.

PÉCS

POLITIKAI VEGYESTARTALMU HETILAP.

Hirdetéseket

elfogad a kiadóhivatal (Ó-Posta-utca) Lyc.-nyomda, hol nindenkor a legjutányosabb árak szabhatnak. Minden beiktatott hirdetés után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nyilít-térben egy sor 10 kr.

Kéziratok

a szerkesztőségbe, (Ó-posta-utca Lyc.-nyomda) küldendők.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Ó-Posta-utca, Lyceumi nyomda.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Pécs város képviselőjének pártfogalása.

Lapunk február 16-iki számában azt írtuk, hogy egy képviselőnek az utasításokat absolute kizáró képviselési rendszer mellett is morális kötelessége minden fontosabb ügyben választóival szellemi érintkezésbe lépni és főleg elengedhetlen, mondhatnók szinte becsületbeli kötelessége, a pártállás változás esetében a választók nézetét ez ügyben megtudni.

Akkor valóban fogalmunk sem volt arról, hogy városunk képviselője milyen tervekkel foglalkozik pártállásának megváltozása tekintetében és valóban nem hittük, hogy oly hamar rákerül a sor, az akkori cikkünkben kifejtett elvek következményeit éppen a pécsvárosi képviselő párt-állásának változása alkalmából levonni.

Nem tehetünk róla, de az ott kifejtett elvekből egy jottát sem engedünk el, még a pécsvárosi képviselő úr kedvéért sem: és nagyon sajnáljuk, hogy meggyőződésünk mely érzetével kénytelenek vagyunk a pécsvárosi képviselő úr pártállás-változását a leghatározottabban roszalni és utólagosan, bár leghatározottabban protestálni a választók véleményének azon fitymálása ellen, mely a választók minden megkérdése nélkül éppen a mérsékelt ellenzékhez való csatlakozásban nyilvánult.

Jól tudjuk mi azt, hogy képviselési rendszer mellett, a választóknak képviselőjük politikai eljárásához de jure semmi közük sincs, jól tudjuk, hogy a választók a megválasztott képviselőnek utasításokat nem adhatnak, ő úgy szavaz, úgy hoz törvényeket, a mint az ő meggyőződése dictálja. És ez jól is van így, mert hiszen a képviselő, a mint ismeretes, nem egy kerületnek, hanem az egész ország törvényhozója.

De egészen más dolog az: a törvényhozói munkát meggyőződés szerint végezni és más dolog egy párt hoz, és éppen az ugynevezett mérsékelt ellenzékhez csatlakozni.

Mikor Perczel Miklós képviselő úr, Pécs városa képviselőjelöltisége iránti forró óhajait köztudomásra hozta, úgy magánértekezletekben, mint programmjában is nyíltan kijelentette, hogy ő nem akar minden áron a kormányynyal szemben állást foglalni, hanem, mint kijelentette, párton kívüli állásban minden konkrét esetben úgy fog eljárni és szavazni, a mint az ország közérdeke azt kívánni fogja.

Ezen nyilatkozatával valóban egyszerre a pártonkívüliség nagy jelentőséget nyert, mert úgy tűnt fel, hogy a

pártfegyelem békítőit menten habár csak egynéhány képviselő is, a lehető legtárgyalagosabb szempontból fogja az ország ügyeit megfigyelni és megbírálani és ennek következtében, habár csak egynéhány képviselő is, hivatal lesz valóságos areopagi függetlenséggel a parlamenti ügyekben dönteni.

Ugy tűnt fel előttünk az akkori pécsvárosi képviselő-jelölt, mint a görög mythosai világból leszármazott harcos, a ki kora tapasztalataival egyetemben, a politikai komolyság és higgadság patriarchája, tehát a megtestesült politikai objectivitás leendő.

És ezért és csak ezért határozta el magát az a hatalmas nagy párt mely Pécsért az intelligencia nagy többségéből áll, mely évtizedeken keresztül a higgadt és komoly politikai iskola híveit küldötte képviselőül a parlamentbe és a mely párt még ma is él és túl is fogja élni a törvényhozói cyculus még hátralévő három évét, a mely pártban vannak ugyan vezetésre nem méltó politikai „temperenzlererek,* a kik egy kézzorításért „igen“-re vagy „nem“-re csakhamar készek, de a mely pártban vannak egyuttal elvhű, rendíthetetlen férfiak, a kik politikai öntudatuk teljes érzetében éber figyelemmel kísérik a politikai élet alakulását, mondom, ezen és ilyen férfiakból álló hatalmas nagy szabadelvű párt csak azért határozta el magát, hogy Perczel Miklósról szavazzon, mert teljes, őszinte bizalmánál fogva úgy látta, hogy benne a politikai objectivitás szerepvivőjét bírandja.

És most a pécsvárosi képviselő úgy tűnik fel ezen hatalmas nagy párt előtt, mint egy a tavaszi napsugár első melegénél, nem tudni him, vagy nő-alcából kibújt pille, mely nem a tiszta vízre, hanem sárra száll szomját oltani.

Mert valóban, ha bármely más párthoz csatlakozik a pécsvárosi képviselő, azt itt neki Pécsért senki sem vette volna rosz néven. Mert a szabadelvű és a függetlenségi Pécsért egyedül jelentőséggel bíró pártok egymás között olyan testvéri viszonyban élnek, hogy: ha a függetlenségi párthoz csatlakozik vala, mi duzzogtunk volna egy kissé, de ők, a függetlenségiiek helyeselték volna eljárását; és ha a kormánypárthoz szegődött volna, ők, a függetlenségiiek duzzogtak volna egy kissé; de ismét mi duzzobtunk volna elveink szerinti elhatározásában. De most, midőn a mérsékelt ellenzékhez csatlakozott, mindkét párt bizalmát kijátszotta. Ezen mindkét politikai párt kifejezett politikai sarkelvek szerint csoportosul; országszerte elismert komoly politikai célu pártot

képeznek, a melvek tiszta elvek, szigoru logika és elveikhez mért politikai karakter szerint járnak el: ezen két párt tehát az ugynevezett mérsékelt ellenzék elvtelenségével semmi érintkezésben sem áll, vele semmi alkura sem léphet. Ha a pécsvárosi képviselőnek volnának ellenkező szellemi besugói, mondja meg nekik a fentemlített két párt szerint csoportosuló választók nevében, hogy azok hazudnak. Itt vannak szabadelvű vagy kormánypárti és vannak függetlenségi párti választók, de mérsékelt ellenzékiek nincsenek és nem is voltak; legfeljebb egy pár desperátus antiszemita csinált sötétben az utcasarkokon mérsékelt ellenzéki fekete politikát, de ez az egynéhány is politikai örök álmát aluszsa már.

Ilyen körülmények között a politikai moralnak micsoda elvei alapján lépett be a pécsvárosi képviselő az ugynevezett mérsékelt ellenzéki pártba?

Milyen fogalma van neki a választók öntudatáról és meggyőződéséről?

Avagy azt hiszi, hogy évtizeden keresztül a kormánypárthoz, avagy a függetlenségi párthoz tartozó választók úgy változtatják meg politikai meggyőződésüket, a mint Perczel Miklós úr szeszélyeinek tetszik?

Valjon nem megvetése-e ez a kormánypárti és függetlenségi párti választók meggyőződésének, mely kettőnek zászlója alatt küldetett Perczel Miklós úr a képviselőházba, midőn ezek tudta és beleegyezése, de még meghallgatása nélkül is, sarkon fordulva ott hagyja őket.

Egy érdemekben megöszült öreg ember sokat engedhet meg magának, de a mi sok, az sok.

Nem tudja Perczel Miklós ur, hogy ez országban csak egy — az ország repulitációját, egészséges fejlődését, legszentebb érdekeit veszélyeztető, szemérmetlen párt van: az ugynevezett mérsékelt ellenzék — vagy legújabbán: a közjogi alapon álló ellenzék?

Nem tudja, hogy elvtelenség, chauvinismus és személyeskedés az összes politikai raison, mely e pártot tartja össze?

Nem tudja Perczel Miklós ur, hogy a „Pesti Napló“, a hazugságok, reafogások, és nap-nap melletti következetlenségek ezen ezerestere, s a „Budapesti Hirlap“, a politikai pletyka, s a politikai ürtetes extasisok ezen lerakódja adják évnegyedenként, sőt hónapokint, sokszor hetenkint is az ugynevezett mérsékelt ellenzéknek a programokat?

Nem tudja Perczel Miklós ur, hogy

mind az, a mi mint a középkornak büszös maradványa ismeretes, mint az antisemitizmus, agrarsocializmus, a rendi elzárkózottság és fenhéjazás — ezen pártból került ki, és derék sajtója által az ország távoli zugaiba is propagáltatott.

Nem vette észre, hogy a pártban minden mesterkél? Mesterkélta a politikája, mert nincs elve; mesterkélta a kormány elleni támadása, mert nincs alapja; mesterkélta a szónoki nagysága, mert nincs objectuma, nincs életből merített érve; mesterkélta a „mérsékelt” elnevezése, mert mértéktelen a dühben, a gyűlöletben, a hatalom utáni vágyban; mesterkélta taktikájában, mert kormány bukattási actiót indított akkor, mikor Hannibal ante portas; mesterkélta a loyaltása, mert annak tapsol legjobban, a ki a koronát támadja meg, és végül mesterkélta a közjogi alapon való tetszlegése, mert megtámadja azt a politikai állapotot, mely az 1867. 12-ik t. cz. alapján 22 éven át keresztül, mint Deák Ferenc műve kielégítőnek találtatott.

Mit akart a pécsvárosi képviselő ezzel a párttal? Lehetnek hibái, mulasztásai a kormánypártnak is, vannak is; lehetnek hibái a függetlenségi pártnak, de az ország reputációjára, a parlamentarizmus életelvére, az ország békés fejlődésére, továbbhaladására elleni bünye csak egy pártnak van, és ez azon párt, melyhez Perczel Miklós úrnak csatlakozni méltóztatott.

Száz eszmét — nem elvet — ragadott meg e párt azért, csak hogy uralomhoz jusson, és százat dobott el magától, mihelyt látta, hogy még sem bukkhat meg Tisza; és száz eszéköz — nem elvhez — fog még nyulni és ugyanannyit ismét cserben hagyni, hogy az egyedüli politikai célt, a hatalomra jutást elérje.

Micsoda politika tehát ez, a melyet a pécsvárosi képviselő követni akar?

Mi előre látjuk azt a fölséges képet, mely a pénzügyileg rendezett, és Tisza kormánya általa közélet minden terén a legközéletibbi jövőben létesítendő reformok segélyével előbbrevitt országgláthatárán minden komoly és elfogulatlan ember által már észrevehető; és ama gyönyörű képnek isten segélyével a legközéletibbi jövőben leendő megvalósulása egyuttal tönkretétele lesz ama ellenzéki politikának, a mely a legméltatlanabb módon támadta azt a férfit, a ki lelke, szive, agya összes erővel eme jövő megvalósításán dolgozott. **Választó.**

Perczel Miklós nyilatkozata.

Városunk országgyűlési képviselője Perczel Miklós, a pártállás-változtatásáról tett különféle hírlapi közlemények által indítatva, Erreth János úrhoz, a pécsi Perczel-párt elnökéhez a következő levelet iotézte:

Budapest, Mártius 13-án, 1889.

Kedves Barátom!

A pécsi lapok telvék, hogy a mérsékelt ellenzéki pártba beléptem és eddigi pártunkivüli állásomat feladtam.

Ez állír, mely nem felel meg a valóság-nak, mert én csak a pártnak társas körébe léptem be és nem a pártba.

Már a múlt évben felkértek erre, még pedig oly módon, hogy e mellett teljesen megtarthassam pártállásomat. Akkor nem tettem, mert a párt tagjainak nagyobb részét nem ismertem; de még azért sem, mert a pártnak vezére, sőt maga a párt sem nyilatkozott különösen a közjogi kérdésekre nézve úgy, a mint én óhajtottam.

Azóta megismerkedtem a párt tagjaival, oly férfiakat leltem bennük, kikkel nemcsak társadalmi szorosabb kötelékbe lépni csak megtisztelő lehet, hanem politikai közreműködés céljából is szövetkezni hasznosnak és célszerűnek, sőt szükségesnek találtam. Mert most már mind a párt, mind annak vezére grf. Apponyi Albert oly correct álláspontot helyeztek a 67-nek közjogi értelmezésére nézve és általában oly szabadelvű irányt tüztek maguk elé, oly függetlenséget tanúsítanak felfelé épűgy, mint lefelé, mely az én politikai felfogásomnak megfelel. — Nem forgott fen tehát semmi ok arra, hogy újabbán ismételt felhívásukat visszautasítsam.

Tagja lettem tehát m. e. pártkörének, szövetségese a pártnak közösen vallott közjogi elveink valósítására, de nem magának a pártnak; nem rendeltem alá magamat semmi pártkötetéknek, ezentul is függetlenül fogom követni meggyőződésemet minden kérdésnél.

És ezt annál inkább tehettem meg, mert e párt maga még legbensőbb tagjait sem szorítja a pártfegyelmet oly kényszerzubonyába, mely a képviselő egyéniségét megsemmisíti.

Midőn erről önt — Kedves Barátom — mint azon párt egyik vezérét, mely választóim legnagyobb contingensét adta, értesitem, kérem legyen szives ezen soraimat a helyi lapokkal közölni.

Fogadja nagyrabecsülésem kijelentését, mellyel maradok

tisztelő barátja

Perczel Miklós s. k.

Lapunk zárta előtt pár perccel vetük e nyilatkozatot, melynek szavai szerint Perczel Miklós csak a mérsékelt ellenzéki körbe, de nem a pártba lépett be. Miután azonban Perczel Miklós, ugyan-csak saját szavai szerint a mérsékelt ellenzéknek liberalizmusát, közjogi értelmezését, röviden: a mérsékelt ellenzék politikai irányát úgy lefelé, mint fölfelé, helyesli, sőt e párttal „politikai közreműködés céljából” a szövetkezést „hasznosnak, célszerűnek, sőt szükségesnek találja”, világos, hogy Perczel Miklós azon distinctioja, melyet a mérsékelt ellenzéki kör és párt között tett, csak alaki; tárgyilag azonban föltétlenül sem mis. Világos továbbá, hogy, ha csak szójátékot nem akarunk üzni, őt másnak, mint mérsékelt ellenzékének tekinteni nem lehet és így mai vezércikkünk állás pontja teljesen okadatolt.

A képviselő úr levelének azon részét, mely azt akarja kifejezni, hogy Perczel választóinak legnagyobb contingensét a függetlenségi párt adta (bizonyára csakis azért, hogy ezzel teljesen elvágja a közte és a pécsi szabadelvű párt között fennállott, különben sem erős köteléket és talán még azért is, hogy annál feltűnőbb módon nyerjen kifejezést a függetlenségi és mérsékelt ellenzéki párt közjogi felfogása közötti összhang.) tudomásul vesszük ugyan, de, nem feledve még el, hogy Perczel Miklóst a Pécssett tulnyomó többségben levő szabadelvű párt is egyhangúlag megválasztotta, a dolgok tényleges állásával meg nem egyezőnek kell nyilvánítanunk.

A realiskolai tanárok felolvasásai.

Azt mondhatná valaki, hogy időelötti még realiskolánk derék tanári karának fölolvásásairól írni, mert hiszen a felolvasási cyclusnak még nincs vége, még öt felolvasás hátra van.

Azt hiszem azonban, hogy a lehető leg-szebb eszmény: a művészet eszményének szolgáltatásban véghezvitt rendkívüli, önként följajlott munkáról tudomást vonni, azt épen rendkívüli jellegénél fogva kellően méltatni és annak már a kezdetén mutatkozó eredményét a tények valódiságának megfelelőleg megbecsülni — valóban kötelesség; kötelesség különösen azon közönség részéről, a melynek érdekében realiskolánk derék tanári kara a fölolvások fáradságát a legnagyobb készséggel és buzgalommal önmagára vállalta.

Már azon körülmény, hogy a fölolvási cyclusnak a pécsi színház-alap javára való elhatározása magának a tanári karnak kezdeményezése folytán történt, olyan tény, a melynek nem lehet elég elismeréssel adózni, különösen azon kedvezőtlen jelenségek következtében, a melyek egyrészt abban nyilvánultak, hogy a pécsi társadalom igen magas fokáról valóságos átok intézetett a színház létesítésének eszméje ellen; másrészt pedig, hogy a pécsi társadalom épen azon része, mely vagyoni helyzeténél fogva leginkább volna hivatva arra, hogy a színház létesítésén lendítsen, a legközönyösebb magaviseletet tanúsítja ez ügyben.

Százsorta nagyobb érdeme van tehát a tanári karnak, a mely különben sem bizottságokban, sem küldöttségben, de persze ebédeken sem szokott szerepeltetni, hogy épen a színház létesítésének munkája terén a legjobb példával, a legodaadóbb buzgalommal ő megylegél.

De ezen tanári kar ez ügyben való föllépésének van még két kiváló oldala, a melyek — szerintem — a színház létesítése körül szerzett érdemeit, ha lehet, még föllümulják.

Mindenekelőtt az, hogy egy eszmét érintett meg, a mely ha testté lenne, a szellemi életvezeték legnemesebb fájának válhatnék forrásává és ez: a szellemi, a tudományos életmozgalomnak, a szellemi és tudományos élet felvirágoztatásának megvilágítása egy vidéki városban, a melyben a magasabb szellemi színvonal iránt érzékkel bíró embernek kétségbe kell esni ama sivárság felett, a mely e téren itt Pécssett is honol. Pedig alig van vidéki város az országban, a melyben több tényező központosulna össze, egy élénk, pezsgő, szellemi és tudományos élet létesítésére nézve, mint épen Pécssett. Nem lehet a dolgokat tovább fejtegetni és bolygatni, mert egyrészt kényes, másrészt ezen cikk keretén kívül eső kérdést képez; de annyira kötelez az őszinteség érzete, hogy ama sokoldalú és tudományos, a városban összpontosított erőkhöz képest, valóban méltatlan az a sivár szellemi élet, mely az egyesek önmagára zárkózottságában tengődik.

A tudományos élet minden terén vannak Pécssett olyan erők, mint akár Bpsten is, de ezek ott fent érvényesülnek, a mieink itt tengődnek; amazok ott tudományos, önmaguknak úgy, mint a művelt közönségnek, mely határtalan elismeréssel adózik, élvezetet nyújtó központokat létesítenek; a mieink itt legfeljebb egy-egy szaklap csekély közönsége előtt lépnek nyilvánosságra.

Hogy ez megváltozzék és Pécs egy szellemi magasabb színvonalra, mondhatnám: tudományos népszélesztő centrummá váljék. Erre realiskolánk derék tanári kara megtette az első lépést.

A másik körülmény, a melyet az erdigi föllovasások alapján hangsúlyozni óhajtok, az, hogy a fellovasások a tudományos színvonal és az érdekesség szempontjából oly annyira minden igényt kielégítenek, hogy valóban a hallgatóság közönség mély egyéni elismerésén kívül, lelkesedéssel szól az elmúltakról és lelkesedéssel várja a jövőbelieket.

Valóban: csak sajnálni lehet azt a művelt embert, a ki e fellovasásokat nem hallgathatja; nem tehetek róla, de egy ilyen fellovasás engem a szó legszorosabb értelmében ujja alakít. Lelkemet, agyamat megtölti azon szellemi táplálékkal, mely az egész hétre új szellemi foglalkozás anyagát adja és éppen ezért kedélyem és szívemnek is egy új világot tár fel. Egy ilyen fellovasás az emlékezet fonalán visszavezet az ifjkor azon világába, a melyben magam is ilyen jellegű tudományos működésnél mint activ tényező szerepeltem. — az ilyen fellovasás a kisvárosi élet sivárságaitól és a 25. § politikai szélhámosságaitól elvonja a komoly ember figyelmét is, felvezeti a tudomány azon magaslataira, a melyekről csak a szépét, csak a jót, csak igazakat látunk; egy ilyen fellovasás egy szótval agyunkat gazdagítja, lelkiünk megnyugtatta, és kedélyünket azon boldogító eszmékörbe varázsolja, a melyben mindent nehezebb és kedvesebb színben látunk.

Igaz, hogy erre nézve a természetből adományozott fogékonysággal — érzéssel kell birni; — a ki szívében ilyet érez — tegyen kísérletet és meg fog győződni lelkesedésem indokolt-ságáról.

A jövő vasárapi viszont látásig

Philosophus.

Viszhang az ethnographiai társulat eszméjéből

Véletlenül értesültem azon mozgalomról, mely Pécsen az ethnographiai társulat ügyében megindult s már oly széles hullámokat veri. Lelekesültem a pécsiakkal, mert ily közművelődési társulat létesülése nemcsak helyi, hanem általános érdekű.

Dr. Katona Lajos ur által kifejtett programnak minden egyes pontját nagyon alaposan tartom s ha mégis részint a d o l o g t e r m é s z e t é b ől, részint pedig ugyanezen általános elfogadott programból kiindulva, a társulat célja és címre vonatkozólag az értekezlettől eltérő nézetemet sietek még ideje korán kifejteni, mielőtt a társulat fajt accomplittá válik — teszem azt azon jogaim alatt, hogy tágabb értelemben véve én is pécsinek tartom magamat; másrészt, mert azt hiszem, hogy t. dr. Katona ur felhívását a „nézetnyilvánításra, illetőleg a felvett kérdéshez bármilyen értelemben hozzászólásra” nemcsak az értekezlet jelenlevőitakhoz, hanem általában az ügybarátokhoz intézte, s végre főleg azért, mert hozzászólással az ügynek óhajtok szolgálástára lenni.

Már a d o l g t e r m é s z e t é b ől kiindulva, nagyon elhibázott volna, ha a társulat „ethnographiai” címben alakul s a történelmet csak mint segédtudományt ölelné fel. A történelmen széles keretében az ethnographia csak mint rész szerepel, de nem a történelem az ethnographia körében. A régészet is testvére az ethnographiának s mindkettő segédtudománya a történelemnek. Tehát a régészetet sem rendelhetjük mellékszerep gyanúját az ethnographiának szolgálataiba annál kevésbé, mert az ethnographia mint tudomány is ifjabb a régészetnél, és szoros hatásköre — ha egy megye területére van szorítva — szintén kevesebb, sőt talán mondhatom kevésbé oly fontos is, mint a régészeté. Talán alig lesz meggye az országban, hol a régészet hálásabb talajra találna, mint Baranya megyében. Már az óslény-tani kutatásra is mennyi alkalmat nyújt a megye számos barlangja? Ha kétséges is, vajjon megtalálnók e a paleolitik kor emberének nyomát, de a geológiai baradokor faunáját már véletlen lelet is constatálta Baranyában. Elég csak a pécsi theologiai épület museumában őrzött mammut-csontrészre hivatkozzom, melyet a baranyai

Kéménd község határában lettek. Neolitik-kori telep alig lesz valahol több, mint Baranyában. Mert az egész dunántúli körülfelelő ált neolitik-kori nép a baranyai hegyekből szerzte használt és csiszolt közszközébe az anyagot. A bronzkor-szak ép oly sűrűn hagyta ott vissza nyomát, mint a kőkorszak. A praehistoricus földvárak és sáncok csak Pécs közvetlen környékében is egy nést érik. Római, népvándorlási s középkori emlékektől csak egy hemzseg már Pécs város és határa is. De Pécsen az egyházi archeologia tere is mennyire emelkedik hazánk többi városai fölé. És a részletekben felszínálhatatlan óriási tér parlagon hever! Igaz ugyan, az ethnographus is talál munkát a megyében, habár viszonylagosan kevesebbet a régésznél, de vállalkozhatik arra a d o l g t e r m é s z e t é b ől kifolyólag a történet és régészet védnöksége alatt. Concret javaslatom tehát a következő: Legyen a társulat a d o l g t e r m é s z e t é b ől kifolyólag a történelmi, melynek az ethnographia mint segédtudomány amugy is kiegészítő részét képezi. A régészet is segédtudománya ugyan a történelemnek, de miután distinguálnunk kell a társulat főcélja és kiegészítő részei között s miután másrészt a régészet terén sokkal nagyobb tárgyhalmaz vár feldolgozásra, mint az ethnographiánál — tüzessék ki a régészet másodsorban céltul s legyen a társulatnak neve: „Történelmi és régészeti társulat” s ha ez idővel oly erős gyökeret vert, hogy a terebélyves fának lombjai alatt felszírtott Ethnographia már anynyi munkási erőt nevelt és edzett magának, hogy önállón is megállhat, akkor van létjoga az ethnographiai társulatnak, de addig szorgadjék az a történelem és régészet védőszárnyai alá.

Nemcsak a d o l g t e r m é s z e t e, hanem az értekezleten elfogadott program alapja is megfelelőbb, ha a létesítendő társulat „történelmi és régészeti” címet vesz fel s ugyane két irányt tűzi ki működése fő céljának. Az általános elfogadott program ezeket tartalmazza: „Kiterjesztendő egy ilyen egyesület első sorban figyelmenyt városunk és a megye multjának mentül behatóbb és részletesebb felderítésére.” A program e pontja határozottan s nagyon helyesen a első sorban a város és megye multját, vagyis történelmét veszi fel. Történelmi célt tűz működése első történelmi társulatnak veti meg alapját. A program második pontja így szól: „(Egy történelmi és régészeti társulat) munkásságából kifolyólag museum létesüljön.” A mult emlékei a célnak legjobban megfelelőleg csakis városi museumban conserválhatók s így a városi museum alakítása a program első pontjának logicus kifolyása s a társulat céljának elmaradhatlan kelléke. A városi museum alatt azonban régészeti és nem ethnographiai museumot értek, miután eddig ethnographiáról említés sem tétetik s csak a programnak 3-ik pontja körvonalozza az ethnographia munkásságát. E pont is nagyon helyesen s a d o l g t e r m é s z e t é b ől kifolyólag a program végére lett csak felvéve. A mint az ethnographia mint tudomány a történelemnek csak segéde, úgy a museumban is csak kisebb térre tarthat jogosan igényt, de akkor a museum sem nevezhető ethnographiának. Az ethnographiai museumok fejlődése s viszonyuk a régészeti museumokhoz egész Európában az ethnographiának alárendelt helyzetét bizonyítja. A praehistoricumak megalapítója tulajdonképen a dán Thomsen I. volt. Dániában kezdték meg a legelső praehistoricus museumnak alapítását s érthető, hogy ugyanazon Thomsennak későbbi buzzogkodása folytán szintén Koppenhágában nyilt meg a legelső szakzerű ethnographiai museum, de csak 1849-ben. Francia- és Angolország már híres régészeti museumokkal rendelkezett, mikor az ethnographiai tárgyakat gyűjteni kezdte. Svédországnak jeles ethnographusává 1855-ben ismerkedtem meg, ép akkor midőn földközöri utjáról visszatért, a csak akkor alayított stocholmi ethnographiai museum számára vásárolt gyűjteményével. Jöteborj ethnographiai museuma is új keletű, Nordenskjöld utazásai vetették meg annak alapját, midőn régészeti gyűjteménye már rég hírnévre vergődött. Különben még 4 évvel ezelőtt csak a régészeti museumnak képezte kiegészítő részét. Berlin ethnographiai museumának csak falait láttam emelkedni s csak körülbelül két évvel ezelőtt lett ünneplésesen megnyitva. Rómában is csak újabban rendezett Pigorini a Museo praehistorico e Kircheriano-ban a régészetnek alárendelt ethnographiai csoportot. Kairónak egyptológiai museuma felülmulhatlan, de ethnographiai gyűjteménye nincs még, dacára hogy már veszendőben vannak az ősi egyiptomi

aknak utódai a koptokban, a hol az ethnographiának nagyon is gazdag tere volna a működésre. De nem is kell a külföldre mennünk. Magyarországnak sok régészeti museuma van, de nincs még egyetlen egy ethnographiai museuma sem. Xantus János utazásából van néhány ethnographiai tárgy Budapestén, de ethnographiai museumra még a főváros sem vitte.

Az igazság őszinte felderítése végett nem hallgathatom el, hogy mégis találat országot, hol előbb lelkesültek az ethnographia mint a régészet iránt s ez Törökország. Az Eski-serailban fáltékenven őzrik Mohamednek néhány ki-vert fogát, köpönyegét s egyébbb ereklyéit. A sultán kincstárában bismultán néhány század sultánjának csillagú öltözeteit. A stambuli museumnak kitömött janicsár csoportjába — haladva a korszakkal — már bele vették a régészetet is. Birmily őrmélt tanulmányoztam ott a dr. Schliemannnak trójai ásatásából a török kormány által lefoglalt kincseket, a kitömött bábok közé beosztott legfontosabb régészeti tárgyak oly eszenblat nyujtotiak, mely engem legalább kacagásra fakasztott. Ugyanilyen sorsra várna a pécsi ethnographiai museum is, ha a régészet csak kisegítőként vétetnék fel abba. De Stambul nem áll egyedül. Tavaly volt alkalmam Serajevonak gyűjteményét tanulmányozni. Ott is ethnographiai alapon kezdtek museumot, de ott van annak értelme. Rövid idő alatt szőnyeg-himzés, a legremekebb filigran livnoi éremek- és fegyverekből valóban remek gyűjteményet hoztak össze. Haladnak azonban már és az ethnographiai museumba lassan felveszik a véletlenül talált régiségi tárgyakat is. Ma már a legszebb modern munkák között római urnák is díszelnek és hogy teljes legyen a kép, a kitömött baglyok is megtalálták ott helyüket. Serajevonak dícsőségére válik e haladás, de az ugyanilyen alapon meginduló pécsi museum alig aratna abból babérokot. Ne legyünk orientalisták, mert nagyon könnyen orientalista maradhatunk e nagy borderejű mozgalomban. Ha a keleti fogalmak szerint akar a pécsi mozgalom megállapodni, akkor csakugyan rosszul van tájékozva. Inkább ajánlanám a tudománynak jelenlegi álláspontja szerint a történelmi és régészeti társulatot az önálló ethnographiai társulat és museumnak uttorjégyantát, mint a keleten tapasztalt megfordított utat az ethnographiáról a történet és régészetre.

Avagy talán tévedek és a programban említett museum kizárólag csak ethnographiai museum akar lenni? Ha igen, ugy ellenmondásban áll ezzel a program első pontja és másrészt nyiltan mondom ki, hogy chauvinismus volna, a még csak idővel megalapítandó budapesti ethnographiai museumnak is eléje vágni. Ha pedig nem ethnographiai, hanem első sorban a régészeti museum akar lenni, ugy teljesen correct a program, de akkor a társulatnak „ethnographiai” címe semmi szín alatt sem jogosult és más neve nem is lehet mint „történelmi és régészeti.”

Ezek szerint eltérő nézetem és javaslatom egyedül csak a czímen és a címben kifejezett célirányon fordul meg. A cím tehát a fentebbiek alapján nem oly mellékes d o l g , mint azt első pillanatra vélnök, azért nagyon helyes volt Bartosffy Imre urnak azon megjegyzése, hogy „tanácsosnak tartanák már a czímben jelezni a társulat működésének főbb irányait.”

Igaz van dr. Gerecze P. urnak is, hogy nem lehet minden tanulmányi tárgyat a címben külön megjelteni; de másrészt a „történelmi és régészeti társulat” címben is bennfoglaltatik az egész program és már tüztesebben van jelezve főbb tevékenységének iránya is.

Bánffly Simon urnak azon véleményét: „hogy kezdetben csak a legszűkebb körre szorítozzunk” nagyon helyesnek tartom, de csakis általánosságban és nem a helyi viszonyokhoz alkalmazva, mert provincialis társulat kizárólag az ethnographiára akkor szoríthatja hatáskörét, ha kész szakemberekkel rendelkezik. A kész szakember azután csakugyan ne pazarolja idejét másra. Ha van is néhány szakember az ethnographia terén Pécsen, az nem elegendő arra, hogy egy szük hatáskörre szorított társaság életképessé tehesen. A budapesti ethnographiai társulat a történelmi és régészeti társulatnak védőszárnyai alatt fejlődött ki hosszú időn át, de a megyében történelmi és régészeti társulat nélkül a szak ethnographusokat képezni és azokat életképes társulattá tömő-

riteni — határozottan mondom ki: lehetetlen! Talán elfogultságnak látszik, ha az a theoriatan ugyan mérés, de a gyakorlatban nagyon igazolt állítást kockáztatni: hogy a legtöbb embert a modern régészeti dilettantizmus a társulásokban régészé, a régészt szorosabban vett történetészé és azt alapos ethnographiussá teszi. Gyakorlati szempontból itélve a dolgot, nem oszthatom Bánffy S. urnak azon nézetét, hogy „később, ha a (szorosan vett ethnographiai) társulat fejlődni fog, működési köre önként a dolog természetéből folyólag tágul.” — Gyakorlatban megfordítva áll a dolog. Egy erős történelmi és régészeti társulattól idővel kiválhatik egy szűk körű életképes ethnographiai társulat, de nem megfordítva. (Miért nem? A szerk.)

Nagyon szép és dicsérendő, hogy Pécssett oly lelkesülten karolták fel a Budapestben csak néhány héttel ezelőtt megalakult első magyarországi ethnographiai társulat ügyét, de ne óhajtsunk chauvinisticus módon elsőégi babérokat, midőn ugyanezen közművelődési téren mint utolsók sem felelhetünk meg a reánk rótt kötelemeknek. Az egész országban nincs egyetlen megyének sem ethnographiai társulata, Baranya volna az első; de az ország legtöbb megyéinek már rég van „történelmi és régészeti” társulata és virágzó megyei muzeuma, de Baranya itt is az utolsók között van. Rég képezi ez Pécs városa számos jeles embeinek pium desideriumát, sőt már rég egyengették ennek talaját. Ne vágjon tehát az ethnographiai társulat ennek eléje, hanem működjék ezzel karöltve a „történelmi és régészeti társulatnak” biztosabb medrében. Az ethnographia téren az elsőség dicsőségait el fogja homályosítani az, hogy a történet és régészet téren az eddigi mulasztást már-már a város és megye szegényfoltjává engedték fejlődni. Tudok réá több esetet hogy külföldi szaktudós is kénytelen volt néhány megyei museumot sőt a közelünkben fekvő magán gyűjteményt is tanulmányozás végett felkeresni, de Pécsre még nem kellett e miatt senkinek sem fáradnia.

Végül azon egy óhajomnak adok kifejezést, hogy bár ne értené félre senki sem talán hivatalnok látszó nézetnyilvánításomat, de épen azért, miután egészen távol állok a mozgalomtól úgy, mint annak minden egyes intézőjétől; s másrészt mert a mozgalom iránti lelkesülésem mellett higgadtan vehetem mérlegelés alá a helyi viszonyokat úgy, mint az általános gyakorlati szempontot — pártatlanul nyilatkozhattam kizárólag csak az ügy érdekében. Haladjon tehát az oly szép auspiciumok között megindult mozgalom válvetelt erővel ugyanazon program alapján, melyet dr. Katona az értekezleten kifejtett, de vegyétek megfontolásra a cím és irányra vonatkozó javaslatomat.

Pécs egyházmegyei.

(A pécsi egyházmegye egy jeles tagjától, ki a régészet terén szerencsés leletével és tudományos dolgozataival nagy feltűnést szerzett, veszünk e sorokat, melyek meggyőzően mutatják: mily élénk az érteklődés intelligentiánk körében — közel és távol — létesítendő társulat iránt. A mi a társulat címét illeti, tény: hogy az nem utolsó fontossága, hiszünk azonban, hogy ez irányban a meggyőzés a legkönnyebben lesz eszközölhető. A fő: hogy a társulat megalakuljon és működését megkezdje. E tárgyra különben meg visszatérünk.) A szerk.

A pécsi küldöttség Budapestben.

A pécsi küldöttség, melyről lapunk mult számában említést tettünk, szombat délben hagyta el városunkat. A küldöttség oly számos és tekintélyes tagból állott, minőt még Budapestben alig láttak és épen ezért nem csak nagy feltűnést keltett, hanem mindenütt, hol megfordult, kellemes hatást gyakorolt.

A küldöttség Barossnál és Tisza Kálmánnal tisztelgett, megköszönve a Budapest-pécsi vasut államosságát és nem kérve — igen helyesen — semmi pozitív dolgot, meg lévén győződve, hogy a kormány, vasuti politikájá tovább fejlesztésében nem mellőzheti szándékosan Pécssett, sőt inkább tekintettel fog lenni érdekeire, melyek egyuttal közérdekek is, mit úgy Tisza Kálmán, mint Baross Gábor nyíltan ki is fejezték és midőn erről örvendő vesztünk

tudomást. Áttértünk tulajdonképeni tudósításunkra, mely a következő:

Baross Gábor közlekedésügyi minster vasárnap. u. 2 órákor fogadta a pécsi küldöttséget. A gyülekezés a „Vadászkiirt” szállóban volt, hol ez alkalomra megjelentek: Kardoss Kálmán főispán, Aidinger János polgármester, Troll Ferenc pápai praelatus, Károly Ignác esperes-plébános, dr. Gebaur Izor gymnasiumi igazgató, Nagy Ferenc és Simonffy János, országgyűlési képviselők, dr. Antal Gyula egyetemi tanár, Littke József, Ráth Mátyás, Majorossy Imre, Fekete Mihály, Koch Ferenc, Kindl József, Engel József, dr. Záray Károly, dr. Daempff Sándor, dr. Krácznay Jenő, Szeifritz Antal, Hoffmann Károly, Zsolnay Miklós Papp József, Jankovics Hugó, Ratkovics Ferenc, Sipőc István, Feiler Mihály, Köröszötő Imre, Bedő Imre, Eizer János, Lauber Rezső, Piribauer János, Deutsch Adám, Tauszig Armán, Müllherr Alajos és Hillebraud Ferenc. A küldöttség 16 kocsin a közlekedésügyi ministerium palotájába megérkezve, az elfogadó terembe vonult, hol a körökben megjelent ministert Kardoss Kálmán főispán üdvözölte, beszédében kiemelve, hogy akkor, midőn pár hónappal ezelőtt ugyancsak Pécs városa és Baranyamegye közönségének küldöttsége tisztelet a vasut-ügyben a ministernél s a midőn a minster azon biztatást tezte, hogy mindent megtezz Pécs és Baranyamegye javáért, a mi csak az ország érdekeivel megegyezhető — nem is gondolták, hogy vágyaik oly hamar a teljesüléshez közelnek és pedig nem gondolták azt annál kevésbé, mert vágyaik teljesülésére reményt nem kaptak. A főispán kiemelte, hogy mily súlyos helyzete volt Pécsnek a multban, midőn a török kezére jutva, kiszákmányoltatott és fejlődésében megakadályoztatott. Az új aerában, azt hittük — folytató, hogy reánk is új nap derül; de mi történt? Érdekeinkre sérelmes vasuti politika következtében megmaradtunk a haza mostoha fiainak. És ha ily körülmények között Pécs város polgársága mégis nem csak megélni, nem csak fejlődni, hanem, mint az a kiállításból kitűnt, alkotni is tudott, úgy ez csak azt tanusítja, hogy Pécs város polgárságában van szorgalom, van kitartás, van akarat. E törekvő polgárság nevében jelent meg a küldöttség ez alkalommal a minster előtt, hogy kifejezze bizalmát és elismerését a minster iránt, ki fényes tehetségeit oly vas-következetességgel és oly nagy sikerrel fordítja közlekedésügyünk fölvirágoztatására. Pécs város polgársága nem kér a ministertől semmit; egyedül vágya és óhajta az, hogy a minster eddigi ismert jóakarátát Pécs város iránt tartsa meg a jövőre is.

Ez éljenzéssel fogadott beszéd után Baross Gábor minster válaszolt. Megköszönve, hogy Pécs város polgársága bizalmát oly nagyszámú és fényes küldöttség fejezi ki iránta, megjegyzi, hogy, ha a mult alkalommal ő ígéretet nem tett, ez azért történt, mert nagy tervei voltak és mert ő azt tartja, hogy inkább tenni kell, mint beszélni. Nyíltan beismeri, hogy ő az államvasuti rendszer híve, mely nem a nyereszkesedésen alapul de erre nincs is szükség, mert az esetleges kisebb bevétel kiegyenlítődik azon haszonnal, mely az olcsóbb, gyorsabb és kényelmesebb közlekedésből a polgárookra hárul. A minster kiemelte a közlekedésügy nagy fontosságát. A nemzetek életében nem csak a szellemiekre, de az anyagiakra is egyenlő súlyt kell fektetnie; anyagi fölvirágzásunk azonban olcsó és gyors közlekedés nélkül nem képzelhető. Az olcsó és gyors közlekedés szűli a jólétet, a jólét pedig szűli és kifejleszti, fölvirágoztatja a szellemi életet. Az anyagi téren különösen nekünk magyaroknak kell sokat tennünk. A kor óriási lépésekkel halad elő és mi anélkül is nagyon el voltunk maradva, meg kell tehát feszíteni minden

erőnket, hogy ne csak pótjuk az elmulasztottakat, de lépést is tudjunk tartani a haladásban és ha ez irányban nagyokat alkotni nem tudánk is a jelenben, legalább a fejlődés előfeltételei kell megszerezniünk. Ez a törekvés vezeti őt működésében. A mi Pécs városát külön illeti, biztosíthatja a küldöttséget, hogy a kormány ismeri Pécs városának fontosságát: tudja, hogy az nevezetes központ, melynek fejlődését őt művel látja. Köszönetét fejezi ki, hogy Pécs város polgársága nem kért tőle semmit, nem is ígérhet semmit csak azt, hogy a kormány intézkedéseiben Pécs város érdekeire figyelemmel fog lenni.

A minster lendületes szép szavait a küldöttség több ízben lelkes éljenzéssel szakította félbe; különösen lelkes volt az éljenzés akkor midőn a küldöttség egyes tagjainak bemutatása után a főispán szavaira, hogy győződjék meg a minster Pécs város fejlődéséről személyesen, öccsijá a meghívást elfogadva, látogatását megígérte. Ezzel a fogadtatás véget ért, mit a „Vadászkiirt”-ben 40 terítékű fényes lakoma követett, melyen a főntebb említettek kivül Taray Andor, Pécs város volt országgyűlési képviselője is részt vett és a melyen számos felkőszöntő mondatot: és pedig: Troll praelatus a főispánra, a főispán Pécs város életre való polgárságára, Aidinger János Troll Ferencre és Taray Andorra, Taray Andor Pécs város polgárságára, Antal Gyula Rath Mátyásra, Rath Mátyás a polgármesterre, Feiler Mihály Littke József, mint a a független meggyőződésű polgárok mintaképére, Littke József polgártársaira, Majorossy Imre a főispánra, majd Hoffmann Károlyra, Károly Ignác a városra, mint plébániája patronusára stb. stb. A fényes lakoma 1/2, 5 órákor ért véget.

Másnap d. u. 1/5 órákor Tisza Kálmán minsterelnöknel tisztelgett a küldöttség Budán, a pénzügyministeri palotában a főispán vezetése alatt, ki melet szavakban fejezte ki a város és megye köszönetét az államosításért és kinek kijelentését, hogy ez államosítás Tisza Kálmán döntő befolyására történt, a küldöttség lelkes éljenzéssel fogadta. Az éljenzés csillapultáival Tisza Kálmán minsterelnök a következőket mondotta: „Azt hiszem, elmondhatom, hogy mindenkor örülök, midőn az országos érdekek keretében egy nagyjelentőségű város és vidék fontos érdekeit előmozdithatom. A jelen alkalommal a kormány megtette kötelességét, a végdöntés, mint azt önök tudják, a törvényhozás kezében van. Legyenek meggyőződve, hogy a kormány a jövőben is tekintettel lesz derék városokra.” Az e szavakat követő éljenzés elhangzásával a minsterelnök egyenkint bemutatatta a küldöttség tagjait, kikkel kezét fogott és sajnálatát fejezvé ki, hogy szívesen elbeszélgetne a vidéki viszonyokról, de az országos ügyek annyira elfoglalják, hogy azt nem teheti (az elfogadó teremben a horvát bán várt már a minsterelnökre) a fogadtatás véget ért.

Biztosítsuk életünk és vagyonunkat!

A biztosítás eszméje — hála Istennek — már Magyarországon polgárságának tűzhelyeinél is naponkint jobban meghonosul.

Egy családalapónak, ki ezenkívül még a községnek érdemes bírójá is, mi sem felelhetik jobban szívén, mintha az élet és vagyon biztosítás által a családnak sűrű tartó nyugalmat adott; a község lakosságának pedig békét és munkakedvet az által, hogy a lakosságot vagyonának biztosítására figyelmeztette.

Egyetlen ország lakossága sines ugy kitöve a hirtelen változó időjárás csapásainak, mint Magyarország.

Egyik órában örülünk a jó időnek, a másikban már elvarte a jég a polgárság verejtékének drága gvümölcsét, a vetések aranykalásait; a szőlőhegyek gazdagon biztató tökéit.

Ki még tegnap tehetős polgár volt, az ma már koldus lehet.

A rossz emberek gonosztevő keze tüzet vet az igazságosan itélt községbiro épülete vagy kazalába, s pár óra alatt a községnek egész sor háza lehet hamuvá!..

Ki fizeti meg a kárt, ha biztosítva nem volt a vagyon?

A jó isten!

Sok adót fizetünk: az adósságok egész terhe nyom; tehát szegények vagyunk földig!

Nincsenek erdeink, mert kivágtuk, s így olcsó épületét sem kapunk, mint régen.

Drága a mesterember, az anyag, és még az is szegény a ki segíteni akar.

Tehát aki ma légezt, az számot vessen magával.

Ma egy tűz elég egy egész életre.

Ma csak krajeár az, a mi máskor egy forint volt!..

Azért kötelesség ma megbecsülni azt, a mi még van.

A polgárság imádkozik a kkor, mikor biztosít, mert családját boldogította; a közvagyon szaporította. és jó módú, gazdag polgárcsaládokban lehet csak virágzó és erőben megaldott Magyarország!..

Bizalommal és szeretettel hívjuk fel tehát megyénk községeinek érdemes biróit úgy saját vagyonuk biztosítására, mint oda hatni, hogy a község lakói is biztosítsanak a jég és tűzkárok ellen.

Gadány, Som, Berzence és egyéb leégett községekben a kormos házfalak, a hamu és szegénység egyformán gyászos figyelemzetők az ébrenlétre.

*

De hát hol biztosítsunk?

Ezt a kérdést veti fel magában minden polgár, mielőtt forintjához nyul; melyik társaság az igazi??!

Bizony jó ezt megmondolni!

Emlékezhetnek rá, hogy 20—22 év alatt hány idegen és hazai biztosító társaság keletkezett, melyek körülnékeltek mint stígliek a háztelkeket, hogy kendermagot kapjanak — pénz képeben s midőn a polgárt ránekeltek a biztosításra, a pénzeket beszédtek, akkor szépen megbuktak, és elusztak, mint a Duna jég!

Válasszuk tehát azokat, melyeket megpróbáltak a nehéz évek; melyek fent állnak a sok csapás dacára is; és melyek biztosítékkal bírván, a bizalmat eddig kiérdemelték, s nagy vagyonnal rendelkeznek.

A melyik polgár nem tudna eligazodni a sok között, kérdezze meg az előjáróságot, a lelkes, tanító és jegyző urakat; ezek utbaigazítást adnak.

Mi csak azt hozzuk figyelmébe a polgárságnak — mint eddig minden tavasz mentén — hogy biztosítson!

(E sorokat a „Somogy“-ból vesszük át és ezekben a „Somogy“ klasszikusan mutatja meg, mint kell a biztosítás eszméje mellett irni, annélkül, hogy részrehajlást követne el és mint kell mégis különbséget tenni a biztosító társaságok között, melyek lehetnek mindannyian jók de nem egyenlően jók. Tanulhatna e tapintatos eljárásból igen sok, de leginkább egyenmely újság. A szerk.

SPORT.

— A pécsi atletikai club tavaszi versenye. (II. házi verseny.)

A verseny napja: 1889. április hó 6-án.

A verseny színhelye: a városi tornacsarnok.

Versenybíró: elnök: Bartosságh Imre, titkár: dr. Egry Béla.

Versenybírók: dr. Schaurek Bódog, dr. Kerék Mihály.

Pályabírók: Benyovszky Manó, Waniss Sándor.

Verseny-nemek:

1) Szabadgyakorlatok a tornakereten u. m: nyújtón, korláton, bakon, lovon és asztalon.

Díj: a club emléktárgya.

2) Magasugrás.

Díj: a club emléktárgya.

3) Kardvívás (juniorok versenye) 10 pontozatra.

Díjak: az elsőnek a pécsi hölgyek díja, a másodiknak a club emléktárgya.

A 2-ik díj csak az esetben adatik ki, ha legalább 4 versenyző jelentkezik.

4) Súlyemelés.

Díj: a club emléktárgya.

5) Kerékpár-gyakorlatok. (versenyen kívül).

A versenyre a „P. A. C.“ részletes szabályai irányadók és kötelezők. Ezen szabályok a club helyiségében, vagy a club titkáránál dr. Egry Béla úrnál megkaphatók.

Kezdeté délután 6 órakor.

H I R E K.

A királynál. Littke József és Rath Mátys hétfőn d. e. kihallgatásra mentek Ő Felségéhez, megköszönni, hogy őket a Ferenc József renddel kitüntetni kegyeskedett. Littke József kihallgatásán Ő Felsége örömtől fejezve ki, hogy Littkét kitüntethette (mi Ő Felségének rendes válasza a kitüntetést megköszönőnek) kérdezte, hogy mely kiállításokon vett már részt, mire a válasz az volt: a londonin, párisin, bécsin, budapestin és pécsin. Ő Felsége második kérdése az volt, hogy minő borokból gyártja Littke pezsgőt, mire a válasz az volt, hogy kizárólag baranyai borból, mely e célra nagyon alkalmas és midőn Littke a kérdés folyamán azon reménynek adott kifejezést, hogy rövid idő alatt teljesen kiszűrhető lesz a külföldi pezsgő, a király azt látható meglepedettséggel vette tudomásul. — Rath Mátýáshoz a király több kérdést intézett, melyre elmondta, hogy a pécsi kereskedelmi és iparkamara már 7 éve áll fenn, annak élén ő már öt éve áll, a pécsi kiállításban mint annak alelnöke vett részt, a kiállításunk jól sikerült, a felesleg meghaladja a 7000 forintot, mely feleleteket Ő Felsége örömmel hallgatta és e kegyes szavakkal „mindez igen szép; csak folytassa Ön működését továbbra is az eddigi irányban.“ bocsátotta el magától Rathot, ki ezt a fogadtatást bizonyára élte legszébb emlékei közé avatja.

Március tizenötödikét a nemzeti újjábredés ünnepét tegnapelőtt, csütörtökön este tartották meg a pécsi jogacademia hallgatói a nőegyleti teremben. A nagyszámú valóban díszes közönség városunk elitejéből került ki és zsufo-lásig töltötte meg a termet. Az ünnepély első pontját Küllely Pál megnyitó beszéde képezte, melyben szőlo utalt azon körülményekre, melyek őket arra indították, hogy e nagy napot nyilvánosan ünnepeljék meg. Csák Károly tüzetesen szavalt a Petőfi „Talpra magyar“ c. költeményét, míg Szinkovich Károly szépen átgondolt beszédében illusztrálta a multban történeteket és az 1848. év jelentőségét. Paragah Antal március 15-ről, a nagy nap eseményeiről emlékezett meg ügyesen irt értekezésében, ezután Philipp Ferenc nagyhatással szavalt a Kassa József joghallgató szép alkalmi költeményét, melyel sürű tapsokat aratott, és melyeknek nagy része a szerzőnek is szőllt. A kegyeletes ünnepélyt Egry Dezső beszéde zárta be, melyet méltán nevezhetünk az ünnepély fénypontjának. Kifejezésekben gazdag beszédben adózott a szónok Kossuth Lajos hallhatatlan érdemeinek. Kossuth nevének említésekor a lelkesült közönség mindig éjjelezésbe tört ki. Szónok beszédének végét kapcsolatba hozta ama — általa szerkesztett — sürgönyvel, mely nagy hazánkfához menesztetett. A sürgöny így szőllt: „Kossuth Lajos kormányzó urnak Turin. Esméidnek fénye évről évre vakítóbban ragyog. Újjábredésünk előestéjén hozzád vágy szívünk,

hogy fiui ragaszkodással vegyünk mint Atyánkat és szívünk egész melegével viszozozzuk lelkednek legszentebb érzelmeit. Dícső emléked imánkba foglalva száll az Alkotó elé, könnyű imánkban följutni oda, tiszta az ég, mert fényes szellemed és nagy jellemed óvták meg a beborulástól. Március tizenötödikének első hajnal-sugára a te dicsteljes homlokodat ragyogja be, ez a pécsiek hálájának sugára, mely ott fog ragyogni Turin felett örökké! Törhetlen ragaszkodással a pécsi jogakademi ifjusága. A közönség meghatva távozott az ünnepély színhelyéről, melynek sikerére jogászaink büszkéek lehetnek. Az ifjuság ezután hazafias dalokat énekelve járt be a várost és este a Föhn-féle étteremben társas vacsorát rendeztek, a melyen a legderültebb hangulat uralkodott.

Dr. Holub Emil és neje újból ellátogat városunkba. Csütörtökön e hó 21-én este fog nagy érdekű előadást tartani. Némely afrikai benszüllött törzsek műveltségi állapotáról. A kik emlékeznek még multkori előadására, ennek a hírek bizonyosan megörvendenek, mert Holub nem csak europai híri tudós utazó, hanem ügyes előadó is, kinek érdekes és alapos tanulmányai, az ő és nejeének kiállott roppant szenvedései és viszontagságainak elbeszélése tőle magától hallva igazán mély és megragadó hatást tesznek. Közélebről Budapesten tartott felolvasást, miután Pécsre tervezett útját a trónörökös halála megakadályozta. Közönségünk legjobban teszi, ha a jegyeket előre megváltja, mert a tolongás előre láthatólag igen lesz, kivált mivel ezuttal neje is lerándul, a ki különben soha sem szokta felolvasásain követni.

Dr. Loewy Lipót felolvasása, melyet a reáliskolai tanárok felolvasó ciklusa körében hétfőn este tartott, szép számú és válogatott közönséget vonzott a nőegylet helyiségébe, Dr. Loewy orvos és az egészestelen tanára mint törzsvos őrnagy ranggal öt évet szolgált a török hadsereg kötelékében, hová a török kormány meghívására lépett be, hogy Konstantinápoly és Ázsiai Törökország kórházait bécsi minta szerint berendezze. E hosszú idő alatt sokkal több alkalma nyílt a keleti viszonyok szemlélete és tanulmányozására mint akár mely utazónak, mivel katonai orvosnak parancsnok minőségében Ázsiai Törökország csaknem minden nevezetesebb városában huzamosabb ideig tartozkodott s mint „igaz hitű muzelman“ nemcsak szabadon járhatott, kelthetett, hanem egyenesen a legfelsőbb politikai és társadalmi körök bizalmas embere volt s így előtte sok mindenről lehullt a lepel, a mely minden utazó elől elfűdi a kelet titkait. Felolvasása, melyben Bagdadot és Babilont s környékét, a keleti politikai, társadalmi és vallási viszonyokat, a nép és felsőbb körök életét, világ nézetét, erkölceit és szokásait élénk megkapó színekkel rajzolta, szép bizonyíték arra, hogy a felolvasó kutató szeme, ép érzéke és költői kedélye milyen élénk benyomásokkal telt el s hogy milyen közvetlenséggel tudja élelményeit, tapasztalatait s azt a csodás bűvös világot hallgatój elé varázsolni. Mutatta ezt az a körülmény is, hogy kevésbbé érzes hangjával a terem rossz a kusztikájá mellett is jó másfél órán át letudta hallgatói figyelmét bilincselni. Rendkívül érdekes tárgyu s szépen kidolgozott előadására mely a Gerecke felolvasásához hasonlóan a színház-alap javára nyomatásban is megjelenik, — előre is felhívjuk olvasóink figyelmét.

Kosztka György reáliskolai tanár felolvasását, a színház-alap javára rendezett felolvasó cyclus negyedik estéjén, vasárnap 6 órakor fogja megtartani. Kosztka szintén a maga szak-tárgya a német irodalom köréből választotta a

felolvasása tárgyát, melynek címe: „Goethe és Schiller kedélyvilága párhuzamban.” Bármilyen ismeretesnek látszik a tárgy egyelőre, semmi kétségünk, hogy a szaktanár avatott tola annál lévszetesebb órárt fog a hallgatóknak nyújtani, minél ismertebbek azok a költemények, melyeknek segítségével e két világhíró szelleme és érzése körét érdekes viszonyokkal együtt meg fogja világitani.

Hymen. Dr. Kul Gábor tamási kir. aljárásbíró eljegyezte Bezdandban Pompe Mariska k. a. t. — Lengyel Ferenc tolnai r. k. tanító 2-ikán vezette oltárhoz Bányai Matild tanítót. — Csorba György gazdatiszt Óbányán (Veszprém megye) oltárhoz vezette Németh Zsigmond volt dechi jegyző leányát: Erzsikét.

Jótkönyv pap. Kavulák János berzencei plébános, címzetes kanonok, ki saját költségén tart fenn községében egy óvóiskolát és női kézimunka tanfolyamot, lezárjában 10 000 forint ajánlott fell egy leányiskola építésére. — Ilyen humanus, jótévő és adakozó polgároka volna szükség városunkban és megyénkben is.

Szolgabíró - választás. Somogyvármegye marcali járásának főszolgabírájává egyhangulag Paiss Mihály dr. választott meg.

Halálozás. Dr. Roheim Lipót lippiki fürdőorvos neje: született Musquitter Rósa rokonai látogatása közben meghalt Mohácsen 28 ik évében. Hílt tetemei Nagykanizsára szállították.

Megüresedett kerület. Nagyjeszeni báró Jeszenszky Sándor 48 as honvédszázad százados, Tolnavármegye pinchehelyi kerületének országgyűlési képviselője, a függetlenségi párt tagja meghalt Budapesten 66-ik évében. 5 ik évet tetteggi Csibrákon örök nyugalomra. Kerületében fia: Jeszenszky László szolgabíró kiáltotta ki jelöltül, ki szintén a függetlenségi párt tagja.

A színház építési alapjára a gyűjtések nem csak helyben, hanem a megyében is folynak; mint Német-Bályból érte-itenek bennünket. Gyevány Ignácz ott már 36 frtot gyűjtött. Dícsőre méltó, hogy a német községekben is buzgólkodnak színház ügyükben, annál kétszeresebb kötelemünk nekünk gyűjteni és adakozni.

Értesítés. Több oldalról hozzám intézett kérdés és levélre értesíthetem a „Pécs-baranyai kertész egyesület” t. cz. tagjait, hogy a tagok az egyleti kertből a kertesszel fennálló szerződés szerint jogosítvá 20 darab tetszés szerint választandó nemesített csemetét 25 kr. darabonként megállapított ártért megvenni, illetve a kertész köteles azokat kiszolgáltatni. Nem tagoknak pedig tetszése szerinti áron adhatja el. Egyben a nagy közönség tájékoztására tudtukra adom, hogy az évi tagsági díj 2 frt o. é. Résztől a fenti ár-kedvezményben, azon felül pedig a tagok között évenként 300 darab különböző fajta 2—3 éves válogatott nemesített csemete sorolattik ki, úgy, hogy egy tagra 10 darab esik. Ezen felül jogosítvá a tagok nemesítéshez szükséges ágakat is az egyleti kertből díjmentesen befizetni. Nem mulasztatom el a közönség figyelmét a nagy mennyiségben meglévő különböző fajta barack csemetékre felhívni. Pécsen, 1889. évi március hó 14. Sieberth Nándor egyleti igazgató.

Új ügyvédek. Dr. Kiss Ernő Tamásiban és dr. Debrézsi József Gyöngyön ügyvédi irodát nyitottak.

Hűtlen szolga. Kószl János jónévi fűszerkereskedőnk a napokban egy bolti szolgát fogadott fel. A szolga neve: Hisz Henrik és hogy mily multja lehetett, bizonyítja az, hogy a budapesti rendőrség által kiadott szokott nérvjegyzékben mint rovott előéletű ember szerepel. „A vér nem válik vízzé.” mondják és Hisz új gazdájának is csakhamar kimutatta foga-fehéret. Csütörtök este az üzlet két ajtajának bezárása ó reá bizatván, az ajtókat nem zárta be, csak becsukta és a személyzet tavozása után visszaterve, a pénzese fiókából 60—70 frtot kivőve és semmi más hoz nem nyulva és egy darab papírra ráírva, hogy: itt voltunk az éjjel a boltba. — távozott. Távozás alkalmával azonban többen látták a boltból kilépni, kiknek leírása után midőn másnap a kár észrevételt, a gyanu a szolgára irányult, ki azonban makacsul tagad, alubjárt azonban nem tudja kimutatni és írása is hasonlít a fentebb említettéhez. Hisz 28 éves és nagyhajmási születésű.

A „pécsi tanító egyesület” f. hó 17 én vasárnap délután 3 órakor a belvárosi közs. népiskola irodahelyiségében ílést tart, mire az egyesület t. cz. tagjai tisztelettel meghívatnak. Tárgy: Az egyesület tanító gyűlés és az erre kiűzendő tárgyak megállapítása. Pécsen, 1889. márc. 11-én Schneider István egyli. elnök. Szvacsek Mihály egyli. jegyző.

A pécsi nőegylet évi rendes és tisztújító Közgyűlése 1889. évi március hó 24-én, vasárnap délután 3 órakor fog az egyleti helyiség nagy termében megtartani. A közgyűlés tárgyai: 1. Választmányi jelentés s pénztári kimutatás az elmúlt 1888 évről. 2. A számadások fölülvizsgálására 2 tagu bizottság kiküldése. 3. Az 1889 évi költségvetés megállapítása. 4. A netán be-nyújtandó folyamodványok s leendő indítványok feletti határozat hozatal. 5. A tisztikar s választmány választása újabb 3 évi időtartamra. Pécsen, 1889. március 16-án. Tisztelettel Cseh Kővér Anna a pécsi nőegylet elnöke.

A „pécsi kererkedelmi önképző és betegsegélyző egyesület” 1889. évi március hó 31-én d. u. 4 órakor tartja saját helyiségeiben (siklasi-utca 1. szám. I. emelet) XIV. évi közgyűlését. Közgyűlés tárgyai: 1. Előnöki megvívott. 2. Jegyzői jelentés a választmány múlt évi működéséről. 3. Elnök, alelnök, főjegyző, aljegyző, pénztárnok, könyvtárnok, 8 választmányi-, 2 póttag és két számvizsgáló választása. 4. Indítványok tétala.

Zeneegylet. Kaposváron több lelkes zenebarát zeneegyletet szándékozik létesíteni. — Mégis csak külön legének vagyunk mi pécsiek, mint a kaposváriak. Ők csak a k a r n a k zeneegyletet alakítani, mi a már meglévőt is hagyjuk filozofálni. A kaposváriak tanulmányának töfünk hogy miként kell a meglévő kulturintézményeket ápolni, fejleszteni, fenntartani. Ezen a téren mi pécsiek mesterek vagyunk.

Hajók iárasa. Szombaton nyílt meg Budapest és Mohács között a szarmélyhajók közlekedése; e hó 20-án pedig megnyílik a Budapest, Zimony és Orsova közti postahajó-közlekedés is. A menetrend a következő: A szarmélyhajók Budapestről Mohácsra indulnak naponként déli 12 órakor. Mohácsról Budapestre szintén naponként déli 12 órakor. A pőstahajókat Budapestről Zimonyba naponként este 11 órakor, Mohácsról Budapestre pedig naponként hajnali 2 órakor fognak indulni.

Fontos virágkedvelők részére. Weber Károly országzárta ismert és kiváló hírnőnek örvendő rózsasz. és díszfa-tenyésztőnek (Budapest fürdő utca 2.) nagy és díszesen kiállított árjegyzéke, rózsza gyűjtemés és díszfákról már megléte és számos rózsza különlegességek miatt föltűnést keltett. Weber urat az egész országban elsőrangú szaktekinetők és solid lelkiismeretes kereskedők ismerek. Weber ur majdnem az összes aristokraták szállítója. Kívánatra az árjegyzéket bárkinek ingyen és bérmentve megküldi.

Ez is ok a halálra. Toulouse-ban nem rég egy igen elegansan öltözött nő ugrott a vízbe. Menthető nem volt és csak hosszú keresés után találták meg hulláját, kibem Maronet asszonyságra ismertek, egy magas állásu hivatalnok nejére. A holttest férja lakára hozatott. Iróasztalán egy igen csinos, illatos levél feküdt, melyben Maronet asszony kijelenti hogy a halált azért kereste, mivel szabója teljesen elrontotta azon ruháját melyben az aznapi szegény báiban akart résztvenni. Maronet asszonyság arra kéri férjét, lenne gondja, hogy halotti ruhája jobb szabó által készíttessék. — Hiuság, asszony a neved!

Kimutatás. A pécsi izr. nőegylet f. hó 2-án rendezett táncestélyen 1) a bevétel volt 402 frt 1 kr. 2) a kiadás 158 frt 1 kr., a tiszta jövedelem 244 frt. — A fellépőzők névsora: Justus Isidor, Strasser Henrik, „Eléna”, jánosni Engel Sándor 5—5 frt. Krausz Mór, Stern Károly, Ullmann M. Károly 4—4 frt. Engel Lajos, W. ur 3—3 frt. N. N. dr. Egrý Béla, Kánitz Zsigmond, Alt Julia, Alt Clára, Justus Miksa, 2—2 frt. Spitzer Teréz, Reinfeld Lipót, Weisz Gábor, Porgas Ede, Porgas Béla, N. N. „Egy földim” Pauncz Adolf, Grünhut Kálmán, Engel Mihály, Strausz Béla, 1—1 frt. Weisz N. 80 kr. Fogadják a nemessivó adományozók ez uton is a nőegylet forró köszönetét.

Kimutatás. A pécsi kereskedő ifjak által, 1889. évi február hó 16-án rendezett jótékony célu táncestélyre fellépőzők: Bedő Károly 7 frt; Girk Alajos kanonok, Mendlik Agoston ap. pléb.

Szeifricz István kanonok 5—5 frt, Höfler János 3 frt 50 kr; Rézbányai J. Szeredy József kanonok 3—3 frt; Blümler József (Harkány), Eisner Dézi; Patz Teréz, Werner Magdolna, Zelesny Károly 2—2 frt; Lill István 1 frt 50 kr; Dollinger András, Márkus S., Papp József, Preindl Gyula 1—1 frt; Taizs József 60 kr; Eizer János, N. N., N. N., Pfeiffer József Takács N., Walter Antal kanonok, Wittenbarth N. 50—50 kr; összesen 51 frt 10 kr. — A táncestély költségeit járultak: Sipőcz István 10 frt; Simon János, Streicher Lajos 5—5 frt; Krausz Ignác 3 frt 50 kr; Bedő Károly 3 frt; Walter Antal kanonok 1 frt 50 kr. — A jótékony célra bafolyt összegből kap: $\frac{1}{3}$ részt a pécsi keresk. önképző s betegsegélyző egyesület könyvtára 17 frt 4 kr; $\frac{1}{3}$ részt a pécsi szegényház 34 frt 06 kr; összesen 51 frt 10 kr.

Kimutatás. A jót nőegylet által f. hó 4-én rendezett közvacsorához kegyes adományokkal a következők járultak: Cseh-Kővér Anna 10 frt. Gradwohl Ede 8 rt. Bánfay Auguszt, Cseh N., Cseh Mari, Erreth Teréz Förster Béla, Hinka Lászlóné, mélt. gróf Majthényi Amália, Spiesz Etelka urókné, Blum Gyula és dr. Höbling Miksa, Czvetkovits Josefa, Kaltaker Anna, Schlauch Luísa, Schmidgig Julia grófné, Szauter Erzsébet úrhölgyek, Fischer Ferenc, Hubner Gáspár, Ivánkovits István, Dr. Johan Béla, Kovátsits János s a Kráczonvi család 5—5 frt. Göbel Kálmán ur és neje, Pintér Matild 4—4 frt. Czierer Stefánia, Koharits Batrix úrhölgyek és Glanzer Ferenc ur 3—3 frt. Höbling Julia 2 frt 60 kr. Buhreg N. 2 frt 40 kr. Blauhorn Gusztávné, Erreth Anna, Förster Jozafin, Göbel Mari, Hajmási N., Heszter Arminé, Hoffmann Lajosné, Johan Julia, Kindl Anólia, Krasznay Mari, Lammer Róza, Lexa Ludovica, Mátyás Róza, Mendl Matild, Lexa Józsefné, Otoeska Gézné, Piller Karolin, Simonfay Jánosné, Szontagh Mátyásné, és Szuly Jánosné úrhölgyek; Buday Béla, nagys. Dragonescu Dmján, Engel Lajos Jásék, Alajos, Kis József, Liki János, Mihálffy Lajos, mélt. báró Öttinger Gottfried, Renz Béla, Rétyai Sándor, Saághi Ferenc, Szeifricz Antal, Cseh Gizela, Cseh Marianne, Dischka Matild, Grünhut Mari, Hoffmann Marianne, Maletter Ernesztin, Máyer Szánthó Paula úrhölgyek, Beretvá Sándor, Eizer János, Dr. Faykiss Károly, Girtl Vince, Dr. Jellaehich Károly, Kostyál Ferenc Rupprecht Antal, Dr. Schwartz József, Szász Gyula és N. N. urak 2—2 frt. Buvovszky Mária, Hóltz Teréz, K. Leman Luísa úrhölgyek, Holdhauser N. és Gáliszter Antal urak 1—1 frt, összesen 257 frt. Pécsen, 1889. március 7-én, Magyary Róza sk. alelnök.

Mílylvános számadás. A folyó évi február hó 23-án rendezett polgári batyu bál összes bevétel 1025 frt 53 kr, kiadás 685 frt 57 kr volt. Maradt tiszta fölöleg 340 frt. Ezen alkalmommal föllépőzők: Ruth Mátyás 50 frt, Bedő Károly, Nádosy Kálmán, Koch Ferenc, Egy ismeretlen Dekleva Vilmosné uróné utján 10—10 frtot; Zsolnay V. családj. Hartl Ferenc 8—8 frtot, Hinka László, Sipőcz István, dr. Mendl Lajos Matyasovszky Jakab, Otoeska Géza, Förster Béla, dr. Darázs Ölon Siklós, Kovácsics János, Ratkovics Ferenc, Majorossy Imre, Pintér József, dr. Toldy Béla, Erreth Kálmán 5—5 frtot, id. Krasznay Mihály, Keserics Pál, Werner Magdolna, Schreier Ignác, Beretvá Sándor, Ludwig Károly, Strasser Henrik, dr. Krasznay Miklós, dr. Krasznay Jenő, dr. Niek Alajos, Szikorszky Tádó, Girardi József, Zsille Zsigmond, Lill János, Declava Ferenc 3—3 frtot, Böhm C. F., Fazekas Sándor B-Sellye, dr. Náray Pál Pécsvárad Engel Lajos, dr. Schwartz Frigyes, Pammer N., Szántó Jozsef, özv. Weidingerne, Valentin Ottó, Simacek Alajos, Nagy Jenő, özv. Streicherne, Kovácsics Antal 2—2 frtot; Jasek Alajos Himesház, Brodeczky Lajos, Szigriszt N., Thurn Emil, Vaszary Gyula, Philippovics N., Dollinger András, Jily Alajos, Piatsek Károly, Thaller Gusztáv, Hirczy Ferenc 1—1 frtot. Összesen 253 frt. Ezen kívül a piknik alkalmával fogyasztott sűrt (11 hordó) Scholcz Gyula ur díjmentesen adományozta; Hoffmann Lajos ur az állványokért mint sem számított; Wybirál ur, a „Magyar Király” szálloda bérlője a gyűlésekre egy szobát (fátve és világítva) díjmentesen engedett át. Taizs József, pénztáros.

A szőlősgazdák figyelmébe. Van szerencsénk tudatni, hogy a „pécsi szőlősgazdák egyesülete” által alkalmazott vincellér megérkezett és a pécsi szőlősgazdák rendelkezésére bocsátatták. Azok,

kik szőlőjükből vagy gyümölcsös kertjükből alkalmazni akarják, forduljanak Németh József ügyvéd, egyesületi alelnök urhoz, ki előjegyzésbe veszi és intézkedik, miszerint a vincellér a tulajdonos rendelkezésére álljon. A jelentkezésnél előnyvel bírnak oly szőlősgazdák, kik az egyesület tagjai. A vincellér használatáért az egyesület pénztárába napenként 1 frt 20 kr fizetendő Pécsen. 1889 márc. 15. Az elnökség.

Vizbefut rabok. A szegszárdi törvény-fogházban a kosárkötési rabmunkához szükséges fűz-vesszők beszerzésére komp szerzetvétnél és a megromolván, a javításhoz mohára lett volna szükség. A fogházról f. hó 10-én 5 rabot vitt egy csolnokon moháért, kik is 4 zsák mohát szedve, azzal a csolnakra ültek. Utóbban a csolnák felbillent és 3 rab (Dudás László, Varga József, Barocsei József) a vizbefut

Nagy sakkverseny. — A párizsi sakkverseny márc. 22-én tartott közgyűlése alkalmából a társaság helyisége igen érdekes versenynek volt színtere. Rosenthal, a világhírű matador lett annyi nemzetközi verseny championja egyszerre 30 pártit játszott, a nélkül, hogy egy egy húzásnál egy percnél tovább gondolkodott volna. Rosenthal ellenfelei nem csak jó játékosok, hanem mondhatni Páris legjobb játékosai közé tartoztak. A kitűnő mester a harminc játékából megnyert 26-ot és elvesztett kettőt. Utóbbiak közül az egyiket Chatin a másikat Balofhoff nyerte meg. Más két játék pedig annulláltak. Ezek közül az egyiket Bal asszony férje segítségével, a másikat pedig egy amateur játszotta.

Hamis ötvenesek. A közös pénzügyminiszterium figyelemztetést tett köztük, melyben jelenti, hogy 1887. december óta 14 drb közel rajzolt ötven forintos hamis államiy forog közkézben. Az államjegyek közül 4-et Galiciában, 4-et Sziléziában három Morvaországban, kettőt Magyarországon és egyet Boesben adtak ki. A hamisítványok tollal vannak rajzolva, kék és barna színekre, a sorszám vörössel, közönséges géppapírra; s dacára hogy a részletek igen hiányosak, az egészek hasonlatossága igen nagy. A hamisítványokat a nő-örvök tökéletesen rajzról lehet könnyen megismerni.

Uj köszénbánya. Egy magánvállalat Nagymányok és környékén pár évtizede kutatót, vajjon az említett környéken sikerrel érhető-e a köszénbányászat. Minthogy a kutatás szép eredményt végződött, a társulat még a tavasz folytatni megkezdte működését, megfelelő épületeket emel, s a báttaszék-dombóvári fővonalhoz engedélyt is kapott egy vicinális vasút építéséhez, melyet legközelebb ki fog építtetni.

A keszthelyi gymnasium ügyében nem rég Svastits Benő zalamegyei főispán vezetése alatt küldöttség járt a napokban a közoktatási miniszternél, ki megígérte, hogy ha csak lehet, a város kérelmét teljesíteni fogja. Mint értesülünk, a keszthelyi gymnasium ügye már a legközelebbi időben eldőlt. Hogy az algymnasium megmarad az határozottan bizonyos, hogy főgymnasiummá lesz-e átalakítva — az a minisztertől függ. — Mi ugy látjuk és úgy is vagyunk meggyőződve, hogy a gymnasiumok szaporítására semmi szükség és úgy tessék az erre szánt pénzben a népiszkolák számát szaporítani és pedig ott, hol népiszkolák még nincs, a milyen község — sajnos — több van ezernél Magyarországon — a százezer forintos iskola-épületek hazájában. Ily viszonyokat jóvala közoktatásügyi miniszter nem tűrhet. Az ily hiány eltüntetésére sokkal méltóbb célja lehet a magyar közoktatásügyi miniszternek, mint a német nyelv tanításáról való — különben szintén nem felesleges — gondoskodás és reméljük is, hogy Csáky gr közoktatásügyi miniszter mentől hamarab, mentől több új népiszkolát fog fölállítani. Ha a katonaságra mindezen telik és pedig milliók erejű, erre is kell a nemzetnek pár ezer forintjának jutni! Majd meglátjuk, hogy jut-e?

A volapük nyelv diadala. Amerikában Szt.-Louis városában egy Albett nerű, eredetre nézve egy svajci honpolgár halt meg, ki másfél milliót hagyományozott egy Friebergban (Fvje) létesítendő volapük akadémia alapítására. Azonkívül hagyományozott 800 000 francot pályadíjak kiadására, fordításokra és könyv kiadványokra. Arról is van szó, hogy a volapük nyelv feltalálójának Schleyer abbéának, a volapük nyelv feltalálójának egy 10 000 francnyi évi járadékot és egy szép lakóházat biztosított. — Ugy látjuk, csakugyan igaz, hogy: egy bolond százat csinál.

Hymen. Reif Lajos helybeli Reif Károly és fia szállító cég birtalga, vasárnap f. h. 17-ikén vezetí oltházor Neuman Malvina k.- a. t. Grácban. — Rosinger Vinca mágoosi köz- és váltó ügyvéd a napokban eljegyezte özv. Karlba uer Gyuláné, szül. Gönczy Gizellát Kaposvárról.

A pécsi rabegyelző egyesület holnap f. h. 17-én délelőtt 10 órakor a pécsi kir. törvényszék polgári tanács-termében Binffay Simon elnöklete alatt rendes közgyűlést tart.

Vasuti előmunkálati engedélyt adott (fél évre) a közlekedési miniszter dr Lewy Barnát budapesti lakónak a budapesti pécsi vasút Szilgaegyháza állomásától Heroegyalván át Dunaföldvárig vezetendő helyi érdekű vasutvonalra.

Magyar csárda a párisi kiállításban. A mint értesülünk a párisi kiállítási magyar csárda tulajdonosai a napokban Párisban jártak és Berger kiállítási biztossal, valamint a csárda építőjével a végleges meg egyezést megállapították. Az épület maga 20 000 francia fog kerülni a vállalkozóknak, kik azonkívül még 24 000 francot tartoznak fizetni a hely átengedéséért. A magyar csárda 253 négyzetméter területet foglal el, de a kiállítási igazgatóság a magyar vállalkozók iránti rokonszenvük jeléül még 150 méternyi szabad tért engedett át nekik ingyenesen. A szolgáltatot és csárdában 12 magyar leány fogja vezetni nemzeti viseletben és pedig 12 különböző vidékbeli viseletet feltüntetve. Miután nem kételkedünk abban, hogy e honleányok szépek is lesznek, egész biztosan vehetjük, hogy e derék vállalkozók Schweighofer Lambert Oroszszárról és Rambovsky József Szegedről a párisi magyar csárdát a kiállítási terület egyik központjává teendik.

Az Eiffel-torony. A „Journal officiel” közzé teszi az Eiffel-toronyra, ezen, az njkor Babylonjában épülő modern Babel-tornyára vonatkozó jelentést, melyet a kiállítási igazgatóság a köz-társaság előnököhez intézett. E jelentés szerint a torony f. évi április 1-re készlen lesz. A torony ma már 250 méter magas. Szerkezetére eddig már 7 800 tonna vas használtatott fel s ezentúl még csak 800 tonna vasra lesz szükség. A bizottság három féle följárót fogadott el. Két felhúzó a földszintről az első emeletre fog vezetni, másik kettő a második emeletre és végre a második és harmadik emeleti erkélyt egy függőlyes följáró fogja összekötni. A feljutás ideje a följáraton csak öt percig fog tartani és azok nagysága lehetővé teendik, hogy áránkint 750 személy feljuthasson a magasba. Április 1-től fogva e felhúzó már megkezdik működésüket, hogy egy hó alatt kipróbáltsanak.

Tolvaj-nyelvtant írt „Közsegi rendőr” címen Kriszto Miklós. Ez a könyvecske nagyon használható a rendőri kiképzésre s érdekes még benne a tolvaj írásmód ismertetése. A zsvány-írással korrespondáló gonosztevőknek ez a párosított betűjök van: da, ge, li, ro, pu l Rettenetes furfangos egy írás ez. Ezen tíz párosított betű az alapja a tolvajírásnak. Az a, b, c-nek minden egyéb betűje, mely ezen öt pár szótagoska közt nem foglaltatik, kiírandó, de ott, ahol ezen szótagok első vagy utolsó betűjére van szükség: mindig a szótagokban összekapcsolt betű ellenkezőleg íratik. Például a d helyett a, a g betű helyett e, és viszont az a betű helyett d, az e betű helyett g használandó; ugy az l helyett i, az r helyett o, a p helyett u, és viszont az i helyett l, az o helyett r, az u helyett p írandó.

Vas Gereben összes munkáiból, melyek t Mehner Vilmos fővárosi könyvkiadó ad ki füzetekben, vettük az 53, 54, 55, 56, 57, 58-ik füzetek. Az 53-ik füzetet a VII. kötet kezdődik, mely a „Tekintetes urak” című regényt tartalmazza, mely az 58 ik füzetben nyer befejezést. A munkát saját alá rendezte dr Váli Béla és Sziklay János. Gyulay László pedig díszes rajzokkal látta el. Egy egy füzet ára 25 kr. A regényhez külön-külön igen díszes, dúsan aranyozott angol vászon bektőési táblák kaphatók barna és piros színben 45 kr-ával. Vas Gereben ezen kiadású műveire felhívjuk olvasó közönségünk figyelmét.

A Balaton hajózása érdekében a közl. miniszteriumban az érdekelte 3 vármegye külföldi részvétel mellett megtartott anket legkiválóbb eredményre az, hogy Kenese is kikötőt kap még ez év tavaszán s így Zulamegye 3 furdőjének: Almádi, Fűred és Sűfőknek rendes gőzhajóállomása lesz. A gőzhajó Kenese, Almádi, Fűred és

Sűfők közt május 15-től június 30-ig naponként egyszer, jul. 1-től augusztus 31-ig naponként kétszer s szeptember 1-től 15 ig naponként ismét csak egyszer fog közlekedni. A hajó állomása Kenese lesz. Innen indult reggelként Almádi, onnan Fűredre, majd Sűfökre, Sűfökről Fűredre s Almádi át megy Kenesére s ott éjszakáz. Almádiiban gőzhajóállomási várótermet kellend építeni. A tihany-keszthelyi alsó Balatonon a második gőzhajó csak 1890 május 1-től fog közlekedni.

Villatelep a Balaton partján. Életerevaló eszmét pendített meg s próbál megvalósítani Szalay Imre országgyűlési képviselő. A somogy-megyei Lelle községben a Balaton partjának egyik leggyönyörűbb részén villa-kolónia alapítását tervezi, s már eddig is számos vállalkozót talált, a kik az általa kiszemelt alkalmas helyen nagyon előnyös feltételek mellett már legközelebb hozzáfognak a parknak szánt, már befésített területen az építéshez. — Az eddigi jelentkezések szerint a lellei Balaton-parti furdőtelepen villát fognak építeni Splényi Ödön báró, Dessewy Arisztid, Károlyi Gábor gróf, Győry Elek, Szatmáry György, Mikszáth Kúnán orsz. képviselő, Páchy Imre, az államnyomda igazgatója, Lukáts Gyula, a „Népszólója” szerkesztője s mások.

Az életbiztosítások visszaváltásáról. A „F. Z.” 14 iki számában helyreigazítás szin e alatt egy reklam-újsóság jelent meg, az életbiztosítások visszaváltásáról az „Első Magyar Ált. Biztosít. Társaság” rováására szólna. Lesz alkalomuk e tárgyhoz rövid időn szakszerűen hozzá szólni: de már most megjegyezhetjük, hogy nagyon különös eljárásra és izlésre vall a hazai legtekintélyesebb és legmegbízhatóbb biztosítótársaság ellen ilyen, az üzérkedésnyilt bélyegét magán viselő támadást lehetővé tenni Az „Első Magyar” ezt az erőlködést nyugodtan nézheti és nézi is.

A gyuró-gyógymódszer (massage) újabb időben legkiválóbb orvosaink által igen jó eredménnyel alkalmaztatik zsugorok, benulások és csúszó bántalmak elhárítására és megszüntetésére s e célra a legjobb hatásúnak nyilvánították a Brázy-féle sóborszeszt. Erre vonatkozólag Dr. Lörciny Ferenc ur a k. orvosok, orsz. egyesületének titkára, tüdő- és szivgyógyász a következő levelet intézte Brázy Kálmánhoz: „Budapest, 1885. márt. 12. T. Brázy Kálmán nagykereskedő urnak Budapsten. Csúszó (reumatikus) bántalmaknál az ezen betegségkövetkeztében gyakran fejlődő szokott szivbajok elhárítása céljából, valamint számos betegségnél, egyéb gyógyhatány mellett igen célszerű az ugynevezett bedörzsöléses kenő-gyuró-gyógymód (massage) s ezen műveletnél az ön által készített kitűnő összetételi sóborszeszt minden esetben igen jó eredménnyel szoktam használni, s így azt mindenkinek ajánlhatom.

IRODALOM.

Rudolf trónörökös népdalai. A „Pesti Napló” februárhó 26. megjelent napilapja a következő közlést hozta Rudolf trónörökös kedvenc daláról: Rudolf trónörökös legkedveltebb magyar népdaláról újabbán többféle verzió került fel a lapokban, most azonban kiderült, melyik volt kedvenc nótája s ki a szerzője. A közelmúlt napok egyikéu ugyanis, egy magas állásu s az udvari körökhöz közelálló egyéniség jelent meg Táborcsky Nándor zeneműkereskedésben s konstátálta, hogy az elhunyt trónörökös legkedvesebb magyar dala az volt, mely a nevezett cég által még 1879-ben kiadott ily című füzetben foglaltatik: Nyolc eredeti magyar dal énekhangra zongora kísérettel, szerző Allaga Géza, s melynek szövege Tóth Kálmántól a következő:

Búra hajol a szomorú fűzaga,
Búra hajol az én eltemt világa.
Mit e látánam a jó kedvet énekelem
Ha nem vidal bóbánatos kebelem.

Rőzsák között a szomorú fűzaga,
Nem illem en ebbe a virg világba.
Étes szülém váltig biztat, de tudom
Hogy a nyarat által élni nem fogom.

A dalok Blaha Lujzának vannak ajánlva s köztük a kérdéses dal ugy dallama, mint költői hangulata által válik ki. A füzetnek, mely a nevezett kiadónál új címlappal jelent meg, most nagy kelést szerzett az általános kegyelet, mely-

lyel az egész ország Rudolf trónörökös emléke iránt viseltetik. A fentnevezett szerzemény ára 2 ft. és megrendelhető Táborcsy Nándor nemzeti zeneműkereskedésében, Budapesten váci utca 30. sz. a.

„Szent Mihály” A magyar olvasó közönség körében oly nagy elterjedtségnek és közkedveltségnek örvendő Egyetemes Regénytár legújabb 9, 10. és 11. kötetei Werner E.-nek a hírneves német regényírónak Szent Mihály című rendkívül érdekes regényét tartalmazák. Werner egyike a legszivesebb olvasott elbeszélőknek a „Szent Mihály” fényes bizonyítéká, hogy miért az. A terjedelmes látszó regény sehol egy pillanatra sem válik unalmassá, sem leírások, sem jellemzésbeli részletezések nem válnak terhére az olvasónak, s azért a könyvezet a táj mégis világosan, szemléltetően áll előttünk mindenütt, az alakok pedig egytől egyig oly művészileg domborodnak ki, mint a legaprólékosabban dolgozott reliefek csak hogy igazi élet és melegség pezsög bennük. A regény két főhőse, a két Mihály a zord nagypapa és a rokonszenves hősies lelkű unoka, folyvást leköti a figyelmet őszedtközösséivel, főtöyönös harcával egészen a végső kiengesztelődésig; Hertha a csillogó színekkel festett hősnő; a remek kabinet-alak; ortenau és ébersburgi Eberstein báró e tizedik századból származott s őseire büszke arisztokrata és leánykája Gerlinda a két Wehlaus Hans. apa és fia, a regény két jótű humoros és kedves alakja; Valentin lelkész és Walter erdész, és még néhány mellék-alak, mind oly tökéletesen illeszkednek bele a folyvást fejlődő érdekesítő mesébe, melynek villogatósága szinte páratlan, hogy alig válhatunk meg a múltól míg egészen végig nem olvastuk. Hogy e mellett tökéletesen tiszta és nemes irányú művel van dolgunk, azt talán fölösleges is említenünk. Tegyük még hozzá, hogy a jelenkori reneteg regény irodalomban csak nagyrítván találkoztunk ily igazán mindenki által olvasható és mindeukit érdeklő könyvrre. A három kötet csinos vászonkötésben együtt 1 ft 50 kr. Egyes kötet 50 kr.

NYILT-TÉR.*

Nyilatkozat.

A „F. Z.” f. hó 14-iki számában Köszl János egy nyilatkozatot tesz közzé, mely az ő biztosítási ügynökségi viszonyaira vonatkozik.

Miután mi az ily ügyeket nem tartjuk hirlapilag tárgyalandóknak, legkevésbé pedig a nyilatkozó ural, — felmentve érezzük magunkat azon, különben igen könnyű teher alól, hogy neki válaszoljunk, annál is inkább mert tudjuk, hogy ez ügyek — nem általunk, de az erre hivatottak által — még a nyilvánosság elé fognak hozatni.

Az első magyar általános biztosító társaság pécsi főügynöksége.

KÖZGAZDASÁG.

Pár szó a szénkénnel való védekezésről és párhuzam az amerikai szőlők fás és zöld-ojtás között.

(Folytatás.)

Együtt tartottam érdemesnek Bankovics közleményéből átvenni, részben megvilágítására annak, hogy a chlorozis kérdése nem új, sőt már az ojtások ideje előtt is fellépett körjel, s irtak róla. Másfelől kitűnik, hogy az egyik alany (basis) hiányában a növény gyökérzete más alanyokat felvenni törekszik, mint Joulie natron eredményénél látjuk, hol az egészséges levél 0.68, míg a beteg levél csak 0.46 natront tartalmaz. A többi ásványi tápanyag pedig a beteg levélben felhalmozódott. Harmadszor bebizonyosodott a tulságos légenyartalom káros hatása, mint Joulie kimutatja az egészséges levelekben 27.90, míg a beteg levelekben 35.25 a légenyartalom mely ártalmas. Tehát ha a zöld ojtásra megyünk át, hol az 1 éves ojtvány lebutatván állandó helyén, jövőre termést hoz, — mint azt Székesszérváron láttam is — ez által légenyartalom fölsége jobb részben a termés által elvonatik, felhasználatván a gyümölcsképzéshez, míg a fás szőlő-ojtásnál csak második-harmadik évben fordul termőre a nemes rész, mialatt a légeny tartalom tetemesen felhalmozódhatik a különben rendesen dús, termő talajba átitetett és dús gyökérzetű amerikai alany által kildetvén fel. A korona pedig aránylag kevés lombbal bír, főleg az első

évben, ha pedig egyszer már tulsúlyban vannak az ojtási sebnél felgyülemelő tápanyagok, akkor már a vastagodás csak fokozódhatik, mert növényük tovább, ha vajjon a mi sok, az meg árt elvet nem találjuk-e meg az alábbiakban is?

Johnson W. Sámuel „Hogy nő a vetés” 172 ik oldalán a növény tulságos vagy fölséges hamu alkatrészek hová fordításáról emlékszik meg. Azt mondja: „A növény háromféleképpen bánhatik el azon hamualkatrészekkel, melyeket valódi szükségletén felül vesz föl. Az oldható anyagok, melyek már magukban véve oldhatók, s következőképpen a növényi alkatrészeivel oldhatatlan vegyületeket nem képezhetnek. u. m. az alkális chloridok, sulphátok, carbonátok és phosphátok, a méz- és magnésium chloridok.

1) A növény nedv feloldva és eloszolva maradnak;

2) vagy pedig a felületre kiszivárogván, e kivirágzókat az eső lemossa.

3) Az oldhatatlan anyagok, vagy azok, melyek a növényben lesznek azaz u. m. a kén-savas méz, szókisavas, - phosphorsavas, és szén-savas-méz és magnesia, vas és mangán-oxid, és a kovavas kristályok vagy gyülemlek alakjában rakódhatnak le a sejtekben, vagy a sejthalakot képezhetik be s ilyen módon az életmunkáság köréből kizárhatók.

(174. oldal) Az oldhatatlan anyagok vagy egészen szükségtelenek — mint pl. a kovavas látszik ily-nak — vagy ha a plánta igényeinek eleget tettek, mint ezáltal már haszonteletlen anyagok kildetnek s oldhatatlan alakot öltvén, az élet munkaköréből kizárhatók s mintegy holt anyaggá válnak. Valószággal kiválasztatnak, de a növényből végkép nem kildetnek ki. A kőregre s az őregbebb fába, vagy a bálbe mintegy beszorótnak, vagy valami módon berekesz- tetnek az élő sejtbe.

(176 és 177 oldalakon) További adatok a hamualkatrészek állapotáról cím alatt Arendt a z b növény szárait és leveleit jól megőrölvé, vízzel, ismételt mosás által az összes oldható anyagokat kivonta. Azt találta, hogy a kén-sav és a chlor összes mennyisége oldható. A víz a phosphorsavat majdnem végkép eltávolította. Méz, magnesia, nátron és káli nagyobb része oldható, ámbár ezen anyagok némi része oldhatatlan maradt. Vaszoyzó oldható és oldhatatlan állapotban talált. Miután a levelekből az összes phosphorsavat eltávolította, az oldhatatlan anyagok között még vasat talált. Végre, a kovasev majdnem egészen oldhatatlan volt, habár 10 000 rész száraz növényben 3—8 rész feloldva is fordult elő.

Weiss és Wiesner mikrochemikai vizsgálatai azt mutatták, hogy a vas, vasoxylid és vas-oxid alakjában, mint oldhatatlan vegyület fordul elő, úgy a sejtthártyában, mint a sejtartalom-ban. (Sitzungs-Berichte der Wiener Akad XL. 278.)

Hellriegel azt tapasztalta, hogy a fiatal löherben a különféle alak aránylag nagyobb mértékben oldhatók, mint az érett növényben. Szabályúl lehet felállítani, hogy a levelek legtöbb, a levélszárak kevesebb, s a száruk legkevésbé oldható anyagot tartalmaznak. (Vs. St. IV. 59.)

A löher ime következő szilárd alkat részei közül oldva és oldatlanul a következő százalékokat találta:

	Fiatall leveleken:	Tökéletesen kifejlett levelekben:
Káli	(feloldva 75.2 (oldatlanul 24.8	37.3 62.7
Méz	(feloldva 69.5 (oldatlanul 30.5	72.4 27.6
Magnesia	(feloldva 43.6 (oldatlanul 56.4	78.3 21.7
Phosp. sav	(feloldva 20.9 (oldatlanul 79.1	19.9 80.1
Kovavas	(feloldva 26.8 (oldatlanul 73.2	16.1 83.9

E kutatásokból kitűnik, hogy a káli és natron, — noha egyéb közönségesen előforduló vegyületek, a silicátok kivételével, oldhatók — a növény belsejében mégis oldhatatlan vegyületeket alkotnak; holott a phosphorsav, mely mézszel, magnésiummal és vassal oldhatatlan sókat képez, ezen aljakkal egy-ülve a növénynedvben mégis könnyen oldható.

Mindezekből kiviláglik, hogy a növények

fölséges hamu alkatrészeket vesznek fel, s ezek között oldhatatlan anyagok is vannak, sőt a növényben is lesznek oldhatatlannak, melyek kristályok és gyülemlek alakjában a sejtbe rakódnak le, vagy a sejt falakat kérgesítik, a mi a sejtek falán való átszivárgását a tápanyagoknak akadályozza, tehát a hamu alkat részek felgyülemlését elősegíti.

A Joulie által kimutatott vas többletnek is kilátszik az oka, mert oldhatatlan részek is vannak jelen a vasból, s mégis talán a chlorophyll által igényelt vas mennyiség hiánya, oka marad a theoria szerint a sárgulásnak.

Részemről azon nézetben vagyok, hogy minél fiatalabb korban történik a vegyületek ilyen módon való felgyülemlése, annál lassabb lehet a növény fejlődés, illetve elősegíthetők a sárgulás oka; már pedig a fás ojtásnál, — mint a löherre vonatkozó táblázat igen feltűnően igazolja, — az oldatlan tápanyagok mennyisége feltűnően több koll legyen, mint fiatal korban, s mennyivel inkább kell a felgyülemlésnek, a vastagodás okának beállani a fás-ojtásnál, mivel a vágás lapok fásrésze soha semmi nemű ojtásnál össze nem forrnak, a nedvirculatio mintegy az ujonon képződött évgyűrűn keresztül történhetik s ha még hozzá vesszük, hogy fejmejszés-nél gyorsan elősegítetik már maga a metszés által a vastagítás, önként következik, hogy az alany vékony marad. Ez pedig vékony marad azért mert a dús gyökérzet által sok tápanyag kildetik fel, ott a lomb által assimilátván visszatérően a nemes rész évgyűrűt szaporíthatja, illetve vastagítja, ott vissza a gyökérzethez a feontiek alapján nem igen mehet. Az alany pedig rövid is az ojtás helyéig, de meg semmi nemű vastagító szervvel nem bírhat, mert a saját hajtságának eltávolítása végett, — tudjuk, — még a föld takarót is elkel távolítónak. Az alany hajtság pedig előbb lesz, mint a forradás megtörténik. A rövid szár pedig tetemesen előmozdítja a tápnedv-gyorsan való felvételét a nemes részbe. Ezt bizonyítja Johnson W. jelzett munkájának 230-ik oldalán Dutrochet, hogy a nedvszívó erő a fiatal és élő gyökerek felületén székkel. Egyenlő körülmények között a növény gyökereit által ellen-súlyozott földadók oszlop annál nagyobb, minél rövidebb a szár, melyhez a gyökerek tartoznak. Ennél fogva a szár a földadók emelkedését a növényben akadályozza. Tehát a hosszab szárban lassabb a nedvaramlat mint pl. a zöld-ojtásnál is. Így a megfordítottja is áll, hogy t. i. minél rövidebb a szár (a fás ojtásnál pedig igen rövid), annál erősebb a földadók felszívódása.

Ezekből kiviláglik, hogy a szőlő fás ojtása több kevesebb ideig kitarthat, de maradóan védekezési mód soha sem lehet a mostani eljárás szerint. Jóllehet már 10—12 éves ojtványok így is mutatnak föl; mennyivel indokoltabb ezzel szembe a zöld szőlő-ojtás!

(Folyt. köv.)

Cukorgyár a budapest-pécsi vasut-mentén.

Tolna vármegye területén Dombóvárott folyó hó 2-án Krasznay Mihály kir. tanácsos egybehívása következtében népes értekezlet tartatott, melyen Tolna-, Baranya, Somogy és Fehér vármegye előkelő gazda közönsége tekintélyes számban, tovább szaktörtnök és a járási hatóság volt képviselve, a báró Stummer Ágoston által a budapest-pécsi vasut mentén felállítani tervezett cukorgyár létesítése tárgyában.

Az értekezlet lelkesedéssel fogadta Bisitz Mór nagybirtokosnak az a vállalkozó megbízásából szakavatottsággal tett jelentését, miként nevezet elvben csakugyan elhatározta, hogy a cukorgyárat, a mennyiben az alapföltételek fölláthatók, ezen a vidéken fogja fölláttani és maguk a megjelent érdekeltek mintegy 6000 cat. holdat meghaladó répatermő területet biztosították a gyárnak.

Az értekezlet ezután az érdekeltek képviselőse és a további lépések eszközlése céljából Krasznay Mihály kir. tanácsos, Döry és Bisitz Mór nagybirtokosok személyében 3 tagu bizottságot választott, kikhez a későbbi bejelentések intézendők.

A folyó évben kísérletképen eszközözendő répatermelés alá — melyhez a magot és utasítást a vállalkozó fogja adni — eddig 80 hold lett az értekezlet folyamán alatt bejelentve.

Mint hogy az értekezleten megjelentek által képviselt vidéken a cukorgyár létesítéséhez szük-

* Ezen rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

séges alapföltételek mint fő tényezők t. i. répa, szén és víz feltalálhatók, illetve biztosítva lesznek: bizony remélhető, hogy a cukorgyár létesítése akadályokban nem ütközik a megvalósulni fog.

A gabona-konjunktura.

Március eleje minden esztendőben nevezetes határidő a magyar gabonáüzletben, mert ekkor veszi kezdetét a tavaszi határidő köteleességek lebonyolítása. Sokat vitatkoztak a felett, írja a „Magyar Pénzügy“ gőzgazdasági szaklap, hogy a gabonáüzletben a tavaszi vagy őszi határidő bír-e nagyobb jelentőséggel. Mindkettő nagy jelentőséggel bír, mert lényegesen hozzájárulnak az árak szabályozásához. de részintől azokhoz csatlakozunk, kik a tavaszi határidő üzletnek tulajdonitanak nagyobb fontosságot. Ezek előrebocsátása után sietünk konstatálni, hogy a folyó évi tavaszi határidő még különös fontossággal is bír, mert a vidéki spekuláció is, több évi szünetelés után, élénk részt vett a határidő üzletben. Néhány év előtt a vidék tudvalegileg nagy és érzékeny veszteséget szenvedett határidői üzletekben. A vidék azonban a veszteségeken okult és a folyó gabona-campagneban általában szerencsésen operált. Ugyeszlóván teljesen magához ragadta a kiviteli üzletet és a határidői kötelesekre vonatkozólag is oly körültekintéssel járt el, hogy a fővárosban az eljárás a legnagyobb feltűnést keltette.

Ugyan-e tárgyrol a „Magyar Kereskedők Lapja“ a következő fontos megjegyzéseket teszi: A budapesti piacon kivételes állapotok uralkodnak a határidői üzleti köteleességek lebonyolítása folytán, mert a buztulajdonosok nem árjuk előnyös értékesítésében lelik hasznukat, hanem határidői kötelevelük olos visszazserzésében; És így dacára a csekély hozatalnak piacunkon mindég tulnyomó kínálat fejlődik, midőn a határidői árak esnek. Mig ezen egészségtelen viszony nem szűnik meg, addig az üzlet lényeges javulása alig várható. A kivitel állomásokon folyton vesz buzát és árpát és az állomásokon fizetett buza árak 30—40 kral is magassabbak, hasonlítva a budapesti piacon elért árakhoz. A külföldi piacok esendes irányzatot jelentenek. Magyarországon a buza árállások a legelőbbiek az összes termelő országok közt, pedig tény, hogy ugy a termelő, mint fogyasztó államokban a buza minőségek hiányosak és jó buza minőségek csak hazánkban kaphatók. Mintbogy azonban a budapesti piacon a beraktározott buzák többnyire keverték és a kivitel csak egyetlen származást keres, a kivitel aztán is mellőzni fogja a budapesti piacot olosabb árai dacára, és inkább magassabb árakon állomásokon fogja szükségletét beszerezni, mert a kivitelnél az árkülönbözet nem játszik szerepet és a jó minőség a fődolog. Gazdáink különben igen okoskérten viselik magukat Budapest és Bécs baises törekvéseivel szemben, mert vajmi kevés a kínálat és így alulról az ajánlatok legkevésbé sem eszközölnek nyomást a nagy piacokra. Legközelebb már az időjárás is nagy szerepet fog játszani s döntő befolyást gyakorolnának a vetések állásáról és fejlődéséről érkező hírek az üzlet fejlődésére.

Gabona-árak.

Hivatalosan feljegyzettettek Pécs szab. királyi város 1889. évi március hó 9-én tartott heti vasárán

Buza	őszi	6 frt 80 kr.	6 frt 30 kr.
	tavaszi	— frt — kr.	— frt — kr.
Kétszeres	őszi	— frt — kr.	— frt — kr.
	tavaszi	6 frt — kr.	5 frt 80 kr.
Rozs	őszi	— frt — kr.	— frt — kr.
	tavaszi	5 frt 60 kr.	5 frt 40 kr.
Árpa	őszi	5 frt 10 kr.	5 frt — kr.
	tavaszi	— frt — kr.	— frt — kr.
Zab	őszi	5 frt 40 kr.	5 frt 10 kr.
	tavaszi	— frt — kr.	— frt — kr.
Bököny	őszi	6 frt 50 kr.	6 frt — kr.
	tavaszi	— frt — kr.	— frt — kr.
Repce	őszi	— frt — kr.	— frt — kr.
	tavaszi	5 frt — kr.	4 frt 50 kr.
Kukorica	őszi	2 frt 50 kr.	2 frt — kr.
	tavaszi	— frt — kr.	— frt — kr.
Szalma	őszi	1 frt 80 kr.	1 frt 50 kr.
	tavaszi	— frt — kr.	— frt — kr.

Barcsi sertésziláló részvény-társaság heti tudósítása.

Hizlalásban lévő állomány 5201 drb. — Ebből leölésre érett — drb.
Takarmányárak Tengeri dara 5 frt 50 kr. Árpa dara 6 frt 55 kr. — Tengeri 4 frt 80 kr. — Árpa 5 frt 85 kr

Laptalajdonos és felelős szerkesztő:
FEILER MIHÁLY.
HIRDETESEK

Gazdáknak, malom- és géptulajdonosoknak fontos!

Műlakatosi műhelyen egy **gépépítészeti és javító műhelyvel**

kibővíttem és elvállalom minden a szakba vágó munkát legpontosab kivitelűt u. m.: gőzgépek, kazánok, mozdonyok, különösen utóbbiak tüzelő szerkezetének javítását vagy átalakítását, ugy mint bír mily gép-részeknek helyreállítását szakértő kivitelben jutányos árak mellett

Előirányzatokkal vagy árajegyzékekkel szívesen szolgálok mely tisztelettel
Kindl Ferencz,
Nepomuk utca 33. sz.

2556

HELD GUSZTÁV
kárptos és díszítő üzlete
(Pécsett, Mária és Megye-utczák sarkán.)

Ajánlja dús választékú **kész kárptozott butorait.**
Legdivatosabb **szoba berendezések,**
— ottománok, —
legújabb párisi **háló-dívanok**
továbbá

XV. Lajos korabeli kárptidiszítések, legegészább butorszövetek, függönyök rojttal, szőnyegek gyári áron számíttatnak. — Egyuttal ajánlkozo n mindenféle butor-, díszítő és bármily stílus szoba-kárptozás kivitelére a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig a lehető legjutányosabb áron.

2192 **HELD GUSZTÁV.**

Szavoszt Alphons

az országos magyar gazdasági egyesület pártfogása alatt álló terménybizományi, olaj, gazdasági és kereszeti magvak üzlete
BUDAPEST, V. Arany-János utca 11. szám.

Ajánl **arankamentes lóherét és lucernát, eredeti répamagvakat**

5 és 10 kgros csomagokban is, a m. kir. állami megvizsgáló állomás slom-zárával ellátva.

Minden egyéb kertei és gazdasági magvakat, főmagkevereket legelőbbé és pázsitba **valódi gépolajokat** kocsikenőt, carloleumot (fatöltésre) amerikai- és császárpetroleumot, zsákokat, ponyvákat, lópokrócokat és minden egyéb gazdasági szükségleti cikkeket.

Részletes árajegyzék kívánatra bérmentve küldetik. Minden részvételt kiáltvány első cimmel, a brüsseli kiállítás első osztályú díszlevellel kinttelve

A legjelesebbnek elismert **illatszerek zsebkendőkre stb.**
Lohse négyszeres kivonatai:
Lohse féle gyöngyvirág
Lohse-féle heliotrope blanc
Lohse féle arany lilium
Uj! Lohse „Tetszés szerint“ nevű parfüm **Uj!**
Cim: **Gustav Lohse** Jägerstrasse 46. Berlin.
Kapható minden jobb illatszert és pipera kereskedésben

A legolcsóbb és legjobb bevásárlási forrás
TICHO FÜLÖP
áruháza Brünben,
Krautmarkt 21 és Rathhausgasse 17.

Női ruha kelmék Brünni posztóneműek
A legújabbak és legegészábbak, tavaszi és nyári időnyire 100 ctmr. széles
I ruha = 10 Mtr 4.50 310 Mtr. . . . 3.75

Rumburgi Oxford Sternbergi kanavász
(jó mosó) színtartószáért jótállás)
legszébb mintákban Egy rőf széles, különféle színekben, csikozva vagy koezikozva
I vég 30 rőf 4.50 I vég 30 rőf 5 frt
Legjobb minőségű 6.50 I-a minőségű 6 frt

RUMBURGI kék vászon Házi vászon
3/4 széles, különösen jó férfiféhneműek legjobb minőségű
I vég 30 rőf 6.50 I 4.50
I 5.50

CHIFFON, NŐI INGEK
igen jó minőségű, kintő férfi, női és gyermek fehérneműek, 30 ctmr. széles
I vég 30 rőf 4.50, 5.50, 6.50, 7.50
jó chiffonból vagy vászonból, széles csipkével liszítve, teljes nagyságban.
6 drb 3.75

Egy Jute függöny Egy Jute Garnitúra
török mintával, teljes hosszában áll 2 ágyterítőtől és 1 asztalterítőtől, teljes hosszúságban, legs. kivitelben
Első minőségű 3.50 3.50, Ripszából 4.50
Második . . . 2.50

MARADEK futószőnyeg Nyári nagykendő
10 mtr. hosszú ezernégyzetű, hosszu 1.20
rőf s minőségű Beige gyapotból 1/4, hosszu 3 frt.
3 frt 50 kr.

Ujdonságok nyári mosó-szövetekben
férfi öltönyökre (színtartós) sima, csikos és koezikozott:
Egy teljes férfi öltöny — kamzár 640 mtr 3 frt
Egy teljes férfi öltöny — vászon 640 „ 4 frt
Egy teljes férfi öltöny — legjobb vászonból 5 frt
Minták ingyen és bérmentve. — Szétküldés utánvéttel.
388/1889. 2645

Árverési hirdetmény.
Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102 §-a értelmében ezenel közhírrel teszi, hogy a pécsi kir. bíróság f. é. 11774/88. számú végzése által Reinfeld A végrehajtó javára
Dürnbacher Mihály
K-szöllési lakos ellen 53 frt tőke s járulékaiból még visszalevő összeg erejéig elmondott kielégítési végrehajtási alkalmával bíróság le s felül foglalt és 380 frtra becsült bútorközből álló ingóságok nyilvános árverésen eladának.
Mely árverésnek a 2/15/1889. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagy K-szöllésben alperes lakásán leendő közlésére 1889-ik év március hó 23-ik napjának délután 3 óraja határidővel kiténdik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az erintet ingóságok ezen árverésen az 881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtovábbt ígérőnek becsáron alul is eladati i fogtak.
Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108 §-ában megállapított feltételek szent lesz kifizetendő.
Kelt Pécsen, 1889. évi március hó 5-ik napján.
Kremmer Ferencz,
kir. bíróság végrehajtó.

A „Pécs“ kishirdetése.

Minden szó egyszeri beiktatása 2 kr.

Szép fekvésű

szálló a Donatus hegyen. Kút közelében, jutányos áron eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Eladó

a belvárosban egy új egyemeletes ház több évig még padmentes, áll 12 szoba, 4 konyha, pince, souterain és vízvezetékkel. A díszes utcái homlokzat 11 tükörablakkal bir. Az emeleti lakás parquetirozott — tá-

gas kilátás a kertekre. Fizetési feltételek igen kedvezők. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Zongora-órákat

ad házakban egy intelligens zongora tanítóné. Címe a kiadóhivatalban.

TÁGAS, szellős

borpince

bérbe adandó. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

Mell és gyomor betegeknek

nincs hatásosabb gyógyszer, de nincs egészségesebb ital sem, mint a világhírt

pilseni sör

a pilseni polgári söröződeből.

Ki lakást, pincét, vagy más helyiséget bérbe adni vagy bérbe venni akar forduljon a „Pécs“ kishirdetőjéhez.

Ki házat, szőlőt vagy birtokot bérbe adni vagy venni akar forduljon a „Pécs“ kishirdetőjéhez.

Malom berendeelés,

alig használt — 3 garatra 16 lőerejű felvő mozdonyval, csekedő, fűfűrés, és minden hozzá valóval a záknány-battászki vonal egyik állomásán rögtön, igen jutányosan eladó. Bővebbet a kiadóhivatal.

Eladó ház.

Az Anna-utcában egy ki sebb ház igen kedvező feltételek mellett azonnal eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Egy 2615

garnitúra.

és több bútor jutányos áron eladó. — Bővebbet Iskola-utca 11. szám.

Jártas

biztosítási ügyek azonnal felvételnek. Cím a kiadóhivatalban.

Egy jó könyv.

„.... A küldött könyv útmutatásai ugyan rövidke és velősek, de mintha csak a gyakorlati használatra termettek volna; nekem és családomnak a legkülönbözőbb betegségi esetekben igen kiváló szolgálatokat tettek!“ Így és hasonlóképen hangoznak a köszönőiratok, melyeket Richter kiadó-intézete „A Betegbarát“ című, rajzokkal ellátott könyv elküldéséért majdnem napokonként kap. Mint az ahoz nyomtatott s a szerencsésen meggyógyítottaktól származó értesítések tanúsítják, az abban foglalt tanácsok követése által még oly betegek is gyógyulást nyertek, a kik már minden reményt feladtak. E könyv, melyben hosszú évek tapasztalatainak eredményei vannak letéve, megérdemli a legkomolyabb figyelembevételt minden beteg részéről, bámi bajban is szenvedjen. Ki a becses könyvet megszerzeni óhajtja, az írja egyszerűen egy levelező lapra magyar nyelven „Egy betegbarát“ s pontos címet s címzeve a levelező lapot Richter kiadó-intézetébe Lipcsében. A megküldés ingyen történik.

Videki megrendelés: k dis- eretio mellett legpon- tosab- ban esz- közöl- tetnek.

EREDETI

parisi különleges ségek (präser- vatif.)

GRÜNBAUM K.

PÉCSETT, Király utca 15.

Kitüntetve:

Décs 1887 Budapest 1885 Pécs 18 8 licserő oklevél kiállítási nagydírem. áll. ezüstérem

Domjan Othmár

Pécs, Arpád-utca 37. sz.

teke asztal, butor- és epület asztalos.

Ajánlja magát épület-munkák, ebédllők, hálószobák elkészítésére szolid és korszerű izlésnek megfelelőleg.

Megrendelések jutányos árak mellett gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

267

NINCSTÖBBÉ FOGBAJ

soulaki (Gironde) apátság (Dom Maguelonne) Rr. Pp. benediktinainak

Elixir, por és fogpép

használata után Kitüntetve 2 arany érem, és pedig a boroszlói 1830. évi és a londoni 1884. évi legelőbb jutalmak által.

Feltalálótatót 1373-ban Boursand Péter szerzetes által.

Benediktin-ök ezen fogelixir-jének naponta való használata folytán, a melyből egy-két cseppnyi vízben feloldva használandó, megelőzi és gyógyítja a fog megfegesedését, a mennyiben fehérré teszi a fogakat és megerősíti s tökéletesen egészségessé teszi a foghát.

Igazi szolgálatot vélünk tenni olvasóinknak, amidőn e régi és hasznos szert figyelmükbe ajánljuk, a mely a legjobb és egyedüli gyógyszer a bajok ellenében. 2555

Alapítottott az üzlet 1807-ben, főgöynök-ög: SEGUIN Bordeaux Kapható minden illatszerezsnél, göygyosztárban és fűszerkereskedésben.

Főraktár ALT és BÖHM uraknál Pécsett Király-utca.

Minden hasonló készítményekkel szemben előnyben kell részesíteni ezen labdacsokat, melyek menesek minden ártalmas anyagtól s a legnagyobb eredménnyel használnak az altesti szervek betegségenél, könnyen hashajtók és vértisztítók. Egy göygyoszer sem kedvezőbb és a mellett egészen ártatlanabb

székrekedéseket

a legtöbb betegségeknek e biztos forrásit olvasni és cukrozott alakja miatt még gyermekek is szivesen veszik. Ezen labdacso dr Pitha udvari tanácsostól igen megtisztelő bizonyítványval lettek kitüntetve.

Egy 15 labdacso tartalmazó doboz 15 kr. Egy henger (8 doboz 150 abdacso) ára csak 1 frt o. é.

Övas! Minden doboz a melyen a cég: göygyoszerárt „zum heiligen Leopold“ nem áll és látsó oldalán vedjegyhöket nem hordja hamisítvány, melynek megvételtől a közönség óvatik. Igen kell figyelni, hogy ne rossz s nem csak semmi eredményt fel nem mutatható, de (penzeggel ártalmas készítményét kapjanak. Határozzon Neustein-féle Erzsébet labdacsokat kell

kéni és ezek a borítékban és használati utasításon az itt látható aláírás al vannak előtva.

Főraktár Bécsben: Apotheke „zum heiligen Leopold“ des Neustein Ph. Belváros. Ecke der Planken und Spiegelgasse. — Főraktár Pécsett. Sipőcz Zsigas és az Irgalmasok göygyoszerházában.

Uj vagy javított órákért 5 evi írásbeli jótállást nyujtok.

Arany, ezüst, nikkel zsebórák

legszebb kivitelben Dús választékban 13 próbas bécsi fémjelzésű ezüst étszerek modern kivitelben hat, tizenkét és huszonnégy személy összeállításokban 1000 gram 90 frt. hozzá való szarvasbőr tok ingyen.

Monogramm-vésés a nálam vett tárgyakhoz darabja 15 krajczár díszes kivitelben.

Ékszerek rendkívüli szép drágakövekkel

és kivitelben, gazdag választékban, tetszés szerinti összeállításban a raktáron vannak 25 frttól 1000 frtig.

Schönwald Imrénél

óras és ékszerész,

Pécsett Király fő-utca a „Hattyu“ épületében.

Órajavítások mérsékelt áron legjobban javittatnak.

Nagy raktár a legkittinőbb zsebórákból a melyek pontosan szabályozva gyári áron adának el.

Érszerek 2 evi jótállás mellett nikkel tokban 4 frt 50 krajczár.

Üzlethelyiség változtatás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, miszerint 23 év óta itt Pécsen gyakorolt szabóüzletemet az „Arany Hajó” szálloda átellenében, a volt Zirner-féle üzleti helyiségbe tettem át.

Az eddig tanúsított bizalmukért köszönetemet kifejezve, kérem ezentul is szíves bizalmukkal megtisztelni.

2641

Grün Bernát.

férfi szabó.

Első pécsi temetkezési intézet „Kegyelet”

Ó-posta-utca 22-dik szám,

elvallalja a temetkezések rendezését

a tulajdonát képező, francia minta szerű épített díszes légmentes üveg- és nyitott halottas kocsijaiban, itt helyben és vidékre, olcsón és legszébb kivitelben.

Díszes ravatalozások fölállítását minden osztályhoz.

A halottak szállítását minden irányban. Raktár érc- és fakoporsókból, szemfedők, sirkoszorúk, férfi és női halottas ruhákból. A pontos kivitelét az intézet alulírott tulajdonosai kezkeskednek:

Hoffmann Károly, Edhoffer Ferencz, Hártl Ferencz, Szigriszt János, Kindl Ferencz, Lauber Rezső.

2052

GINDL ALAJOS, rendező.

STERNBERG ARMIN hangszer-gyára.

Budapest, VII., kerépesi ut 36. (a Rókus kórházzal szemben).

Mindennemű ütő-, vonó- és fuvó-hangszer, harmonika- és harmonium-gyára és legnagyobb választéku raktára. Belföldi és valódi olasz hurok raktára.

A legújabb feltűnést keltő mechanikai salon hangszerek mint: Ariston, Herophon, Orpheus, Phönix, Simphonion fúráktára.

Legújabb! Harmonika-fuvola 12 billentyűvel, melyek a szájába való könnyű befúvásával által kellemes hangokat adnak. Azonnal megtanulható és játszható. Mindenkinek, kicsinynek, nagyoknak egyaránt alkalmas mulató-eszköz. Ára 2 forint. Mindennemű hangszerek javítása pontosan és jutányosan teljesítetik. Olcsó hangszerek ujakra becséreltetnek. 200 képpel díszített nagy hangszer-katalogus kívánatra ingyen és bérmentve küldetik. Harmonikáról és harmoniumról külön képes árjegyzék kerendő.

1066/1889.

Baranyavári járás főszolgabírójától.

Pályázati hirdetmény.

A Kis-Köszeg, Darázs, Herczeg-Márok, Vörösmarth községek szövetkezetéből álló, Vörösmarth székhellyel bíró

vörösmarthi körorvosi állomásnak

az 1886. évi XXII. t. cz. 72. és 73. §-a alapján, választás utján leendő betöltésére ezennel pályázat nyitattik és választási határnapul f. évi március hó 26-ik napjának reggeli 10 órája Vörösmarthra a körjegyzői irodába kitűzetik.

A körorvos évi fizetése 400 frt és 100 forint lakbér, ugy a körön belül a meghatározott látogatási és fuvardíj, illetve természetbeni fuvar.

Felhívtnak a pályázni szándékozók, miszerint az 1876. évi XIV. t. cz. 143. 144. §-a, illetve az 1883. évi I. t. cz. 9. §-ában körülírt minősítésüket igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényeiket folyó hó 24-ig alulírott hivatalhoz annyival is inkább nyújtják be, mert az ezen határidőn túl érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Dárda, 1889. március 6-án.

SEH KÁROLY,
főszolgabíró.

2644

995/1889.

Baranyavári járás főszolgabírójától.

Pályázati hirdetmény.

Baranyavár, Monostor, Ivándárda és Bengé községek szövetkezetéből álló, Baranyavár székhellyel bíró

baranyavári körorvosi állomás

leköszönés folytán megürülvön, ezen állomásnak az 1886. évi XXII. t. cz. 72. és 73. §-a alapján, választás utján leendő betöltésére ezennel pályázat nyitattik és választási határnapul f. é. március hó 23-ik napjának reggeli 10 órája Baranyavárra, a körjegyzői irodába kitűzetik.

A körorvos fizetése 300 forint és a körön belül a meghatározott látogatási- s fuvardíj, illetve természetbeni fuvar.

Felhívtnak a pályázni szándékozók, miszerint az 1876. évi XIV. t. cz. 143. 144. §-a, illetve az 1883. évi I. t. cz. 9. §-ában körülírt minősítésüket igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényeiket folyó hó 21-ig alulírott hivatalhoz annyival is inkább nyújtják be, mert az ezen határidőn túl érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Dárda, 1889. március hó 6-án.

SEH KÁROLY,
főszolgabíró.

2643

SCHLICK-féle vasöntőde és gépgyár részvény-társaság Budapest.

GYÁR és IGAZGATÓSÁG
VI. külső vaczi-ut 1696/99.

VÁROSI IRODA és RAKTÁR:
VI. vaczi körút 57.

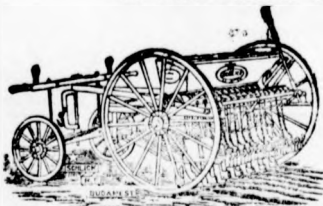
Gőz- és járgánycséplő készülétek.

SCHLICK-féle szab.

két- és háromvasu ekék.

SCHLICK-féle szab. „Haladás” sorvetőgépek.

Szörvavető gépek.

Schlick-féle szab. Rayol-ekék Schlick- és Vidats-féle eredeti egyvasu ekék és talajművelő eszközök, bórónák és rőtörtő hengerek, szecska-vágók, répvágók, rézapuzók, tengeri morzsológok, esőves tengeri daralók, gabonatisztító rosták, őrlőmalmok stb.

Az összes ekék tartelőrészei készletben tartatnak. — Előnyös fizetési feltételek. — Legolcsóbb árak.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

JEGYZET. Van szerencsénk ezennel t. c. üzletbarátaink becses tudomására hozni, hogy noha a VI. vaczi körút 57. sz. a lévő irodánk legnagyobb részét a külső vaczi úton lévő gyártelepünkre helyeztük át, mindazonáltal az irodai eddigi helyiségünkben t. üzletbarátaink könyvében érdeklőben egy városi irodát tartunk fenn, valamint, hogy ugyanott építési cikkekünk és gazdasági gépeinkből raktárt létesítettünk.

Kiváló tisztelettel

A Schlick-féle vasöntőde és gépgyár részvénytársaság igazgatósága.

Árverési hirdetmény.

A m. kir. tudomány egyetem alap. pécsváradai — valamint a vallásalap vaiszlói uradalom tulajdonát képező alább jelzett bértárgyak hasznosítása iránt
1889. évi április hó 8-ik napján Pécsváradon, a közalap. számtartóság hivatalos helyiségében délelőtt 10 órakor

zárt ajánlattal egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni.

A bértárgyak a következők:

Baranya megye **MARAZA** község határában fekvő 139 hold 466 ölet tevő földbirtok 890. évi január hó 1-től 12 évre, kikiáltási évi bér 837 ft.

Baranya megye **VAISZLÓ** községében levő nagyvendéglő épület, 1890. évi jan. 1-től 3 évre, kikiáltási évi bér 1000 ft.

Baranya megye **HIDVÉG** községében levő koresma épület, 1890. évi jan. 1-től 3 évre, kikiáltási évi bér 240 ft.

Baranya megye **BESENCZE** községében levő koresm épület, 1890. évi jan. 1-től 3 évre kikiáltási évi bér 120 ft.

Baranya megye **PAPRAD** községében levő koresma épület 1890. évi január 1-től 3 évre, kikiáltási évi bér 100 ft.

Bérleni szándékozók sziveskedjenek a kikiáltási évi bérnek megfelelő 10% káratpénzzel ellátva vagy személyesen megjelenni, vagy pedig a feltételek értelmében s szabályszerűen szerkesztett, kellő káratpénzzel ellátott írásbeli ajánlatukat fent kitett nap délelőtti pont 10 órájáig a pécsváradai közalap. számtartósághoz benyújtani.

A bérlési feltételek a pécsváradai közalap. számtartóság és a vaiszlói urad. erdőgondnokság hivatalos helyiségében betekinthetők.

Utó-, vagy a feltételektől eltérő ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Pécsvárad, 1889. évi március 1-én.

A pécsváradai kir. közalap. számtartóság.

A PÉCSI EGYESÜLT KÜLVÁROSI TAKARÉKPÉNZTAR

1889. március 31-én délelőtt 10 órakor saját helyiségében (Király-utca 27. sz. házban)

XVI-ik ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

tartja melyre a tisztelt című részvényesek, hivatkozással az alapszabályok 14. § ra* tisztelettel meghívattak.

A közgyűlés tárgyal:

- a) az igazgatóság jelentése.
- b) a felügyelő bizottság jelentése.
- c) az 1888 évi mérleg megállapítása és a nyeresemény felosztása.
- d) 2 igazgatósági tag megválasztás.

- e) az 1889. évi költségvetés megállapítása.
- f) A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítése 3 tag megválasztása.
- g) netán bejelentett indítványok tárgyalása.

AZ IGAZGATÓSÁG.

* 14. §. A közgyűlésen szavazattal csak azon részvényesek bírnak, kiknek részvényei az intézet részvénykönyvébe 8 nappal a közgyűlés megtartása előtt neveikre iratták és kik részvényeiket a közgyűlés napja előtt az intézetnél betették.

Mérleg 1888. évi december 31-én.

VAGYON.	TEHER.
Pénztár-számla 25.918	Részvénytőke számla 50000.—
Váltó számla 236524.93	Betétek számlája 118643.11
Előlegezési számla 6685.70	Takarékegyleti számla 1883. 198.—
Ingatlanokrai kölcsön számla. 4500.—	„ „ 1884 1485.—
Értékpapir számla 4519.17	„ „ 1885 2069.03
Jogi költség számla 482.94	„ „ 1886 5543.46
Folyó számla hitelezői 3000.—	„ „ 1887 3604.69
Felszerelvények 10% leírás után 831.06	„ „ 1888 2286.45
	„ fel nem vett számla 219.44
	Osztrák magyar Bank 17070.—
	Tartalékalap számla 2681.48
	Tartalékalap értékpapir-számla 1221.40
	Tiszti óvadék számla 1727.77
	Részvény osztalék számla 24.—
	Folyó számla hitelezői 46554.03
	Átmeneti kamatok számla 417.15
	Nyeresemény 269.11
	259092.98
	259092.8

Nyeresemény- és veszteség-számla 1888.

TARTOZIK.	KÖVETEL.
Költség-számla	Kamatok.
Tiszti és szolgálai fizetések 1670.67	Leszámitolási 15681.93
Általános költség 1073.58	Előlegezési 347.49
Postadíj 86.03	Külföltek 2948.60
Adó állami 728.67	
10% betéti % után 738.15	
14666.82	
Kamatok	
Tőkésített és kifizetett betéti 7381.54	
Tőkésített takarékegyleti 669.21	
Általános kamat és illeték 320.99	
Leírások	
Váltóknál 2107.47	
Perköltségeknél 161.25	
Felszerelvényeknél 10% 92.34	
Nyeresemény 2962.11	
18981.07	18981.07

Pécs, 1888. december 31-én.

Az igazgatóság részéről:
KREINER JÓZSEF, DEUTSCH ADAM

KUGLER SÁNDOR
 igazgató.

PEITLER IMRE
 könyvelő.

A fenn kitett vagyon- és nyereseménnyételeket a tüzetesen átvizsgált fő- és egyéb üzleti könyvekkel megegyezőnek találtuk.

Pécs, 1889. március 9-én.

A felügyelő bizottság:

Klein Jakob,

Mihálffy Lajos,

Hnilitschka Antal.

Skoff Ferencz,